Aula Research

Selvitys väkivallasta sote-alalla

Tulospaketti

Tehy ry

Tutkimusasetelma

- Aula Research Oy toteutti Tehyn toimeksiannosta kyselytutkimuksen tehyläisten parissa

- Tutkimuksella haettiin tietoa seuraavista asioista:
  - Väkivallan eri muotojen ja häirinnän ilmeneminen työpaikoilla
  - Väkivallan ja häirinnän ilmenemismuodot ja tekijät
  - Väkivaltatilanteista ja häirinnästä kertominen sekä jatkotoimet
  - Väkivaltatilanteista ja häirinnästä raportoiminen

- Kyselytutkimuksen otos kerättiin sähköisesti 22.2. – 31.3..2021

- Kyselyyn vastasi yhteensä **4023** tehyläistä
  - Kyselyn vastausprosentiksi muodostui 20

Taustatietoja otoksesta

Vastaajien ikäjakauma

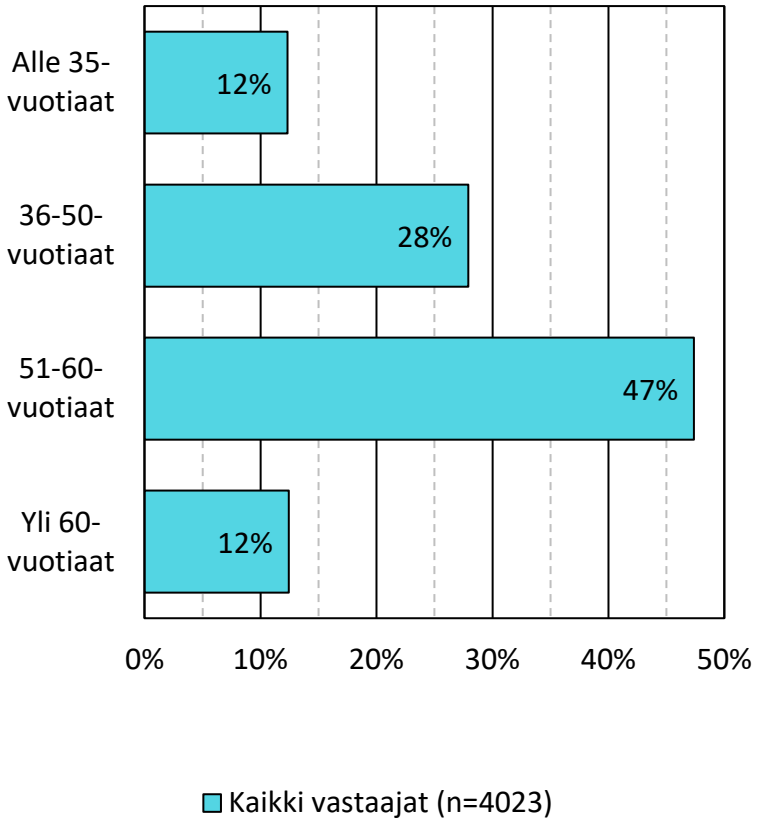

Vastaajan sukupuoli

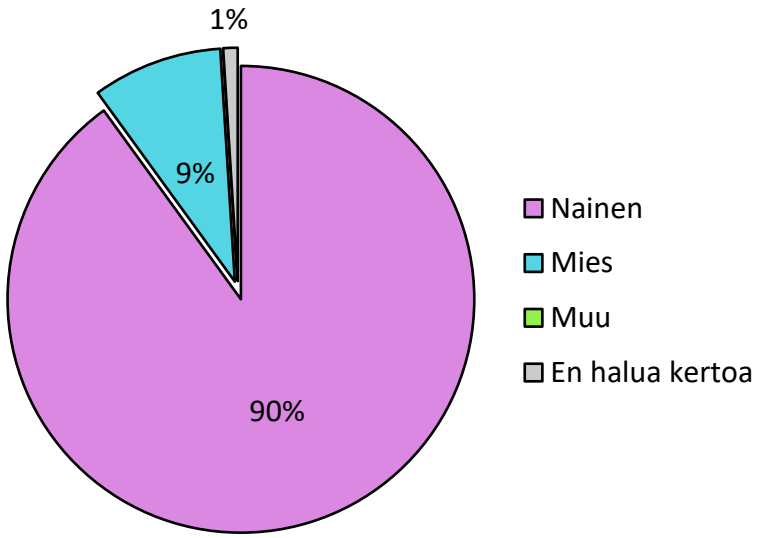

Taustatietoja otoksesta

Kuinka kauan olet työskennellyt sosiaali- ja terveysalalla yhteensä?

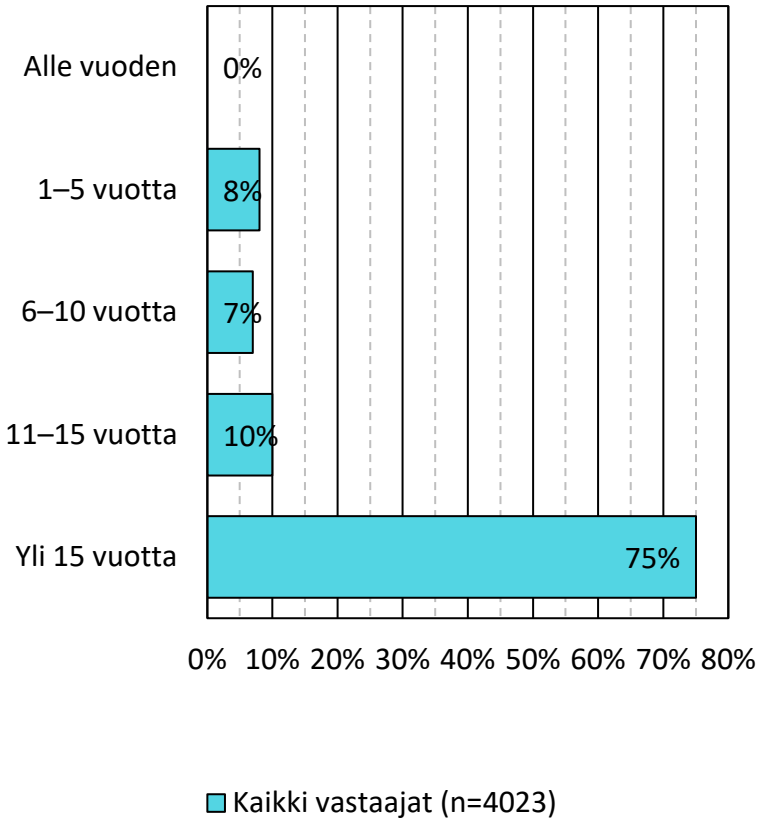

ERVA-alue

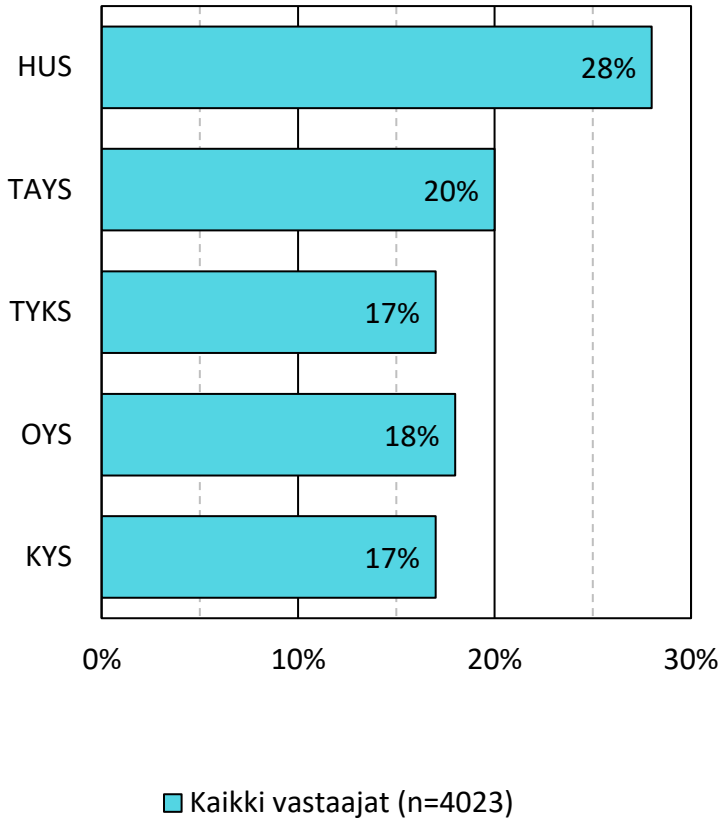

Taustatietoja otoksesta

Työskentelysektori

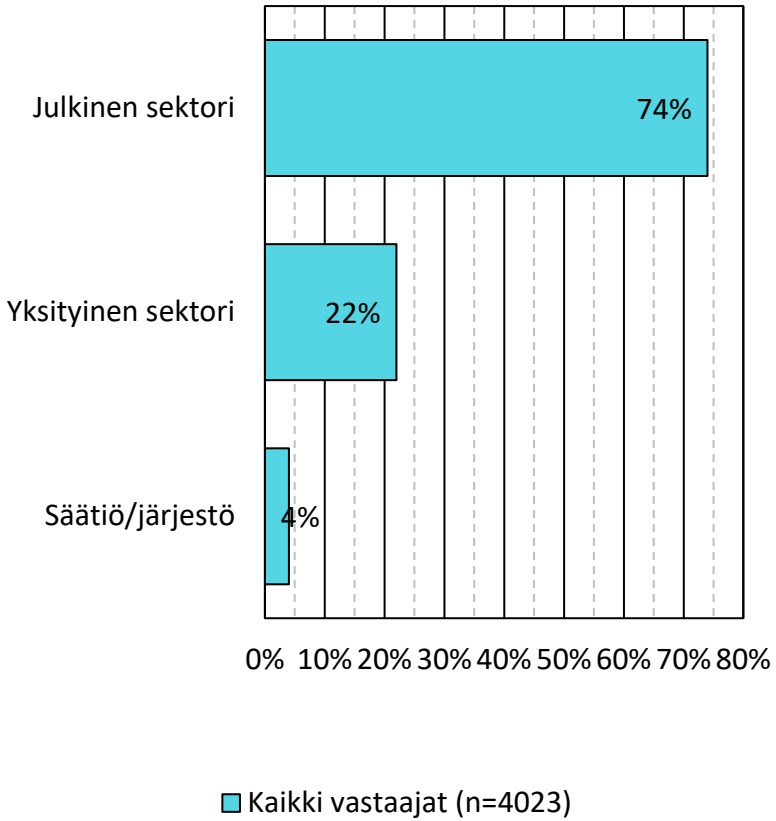

Työskentelyala

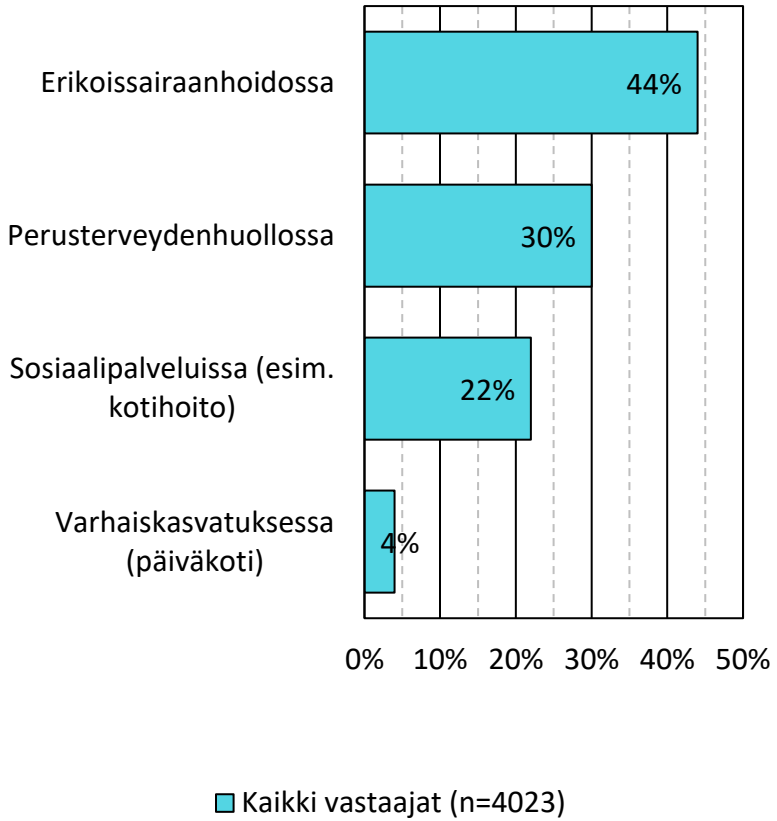

Taustatietoja otoksesta

Työpaikka / Erikoissairaanhoito

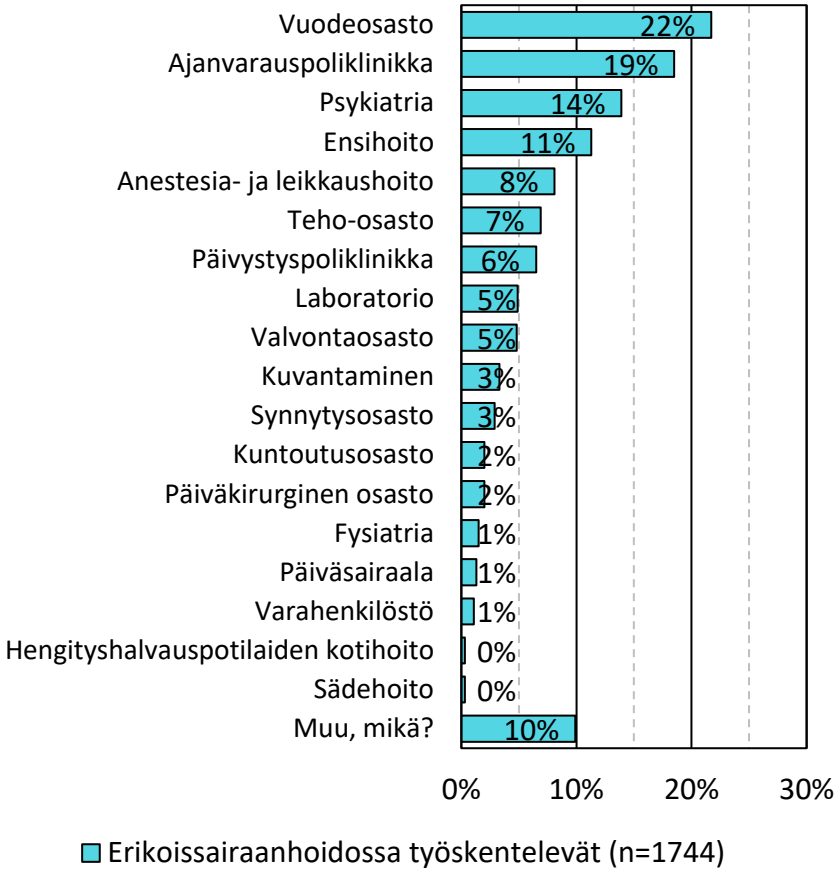

Työpaikka / Perusterveydenhuolto ja sosiaalipalvelut

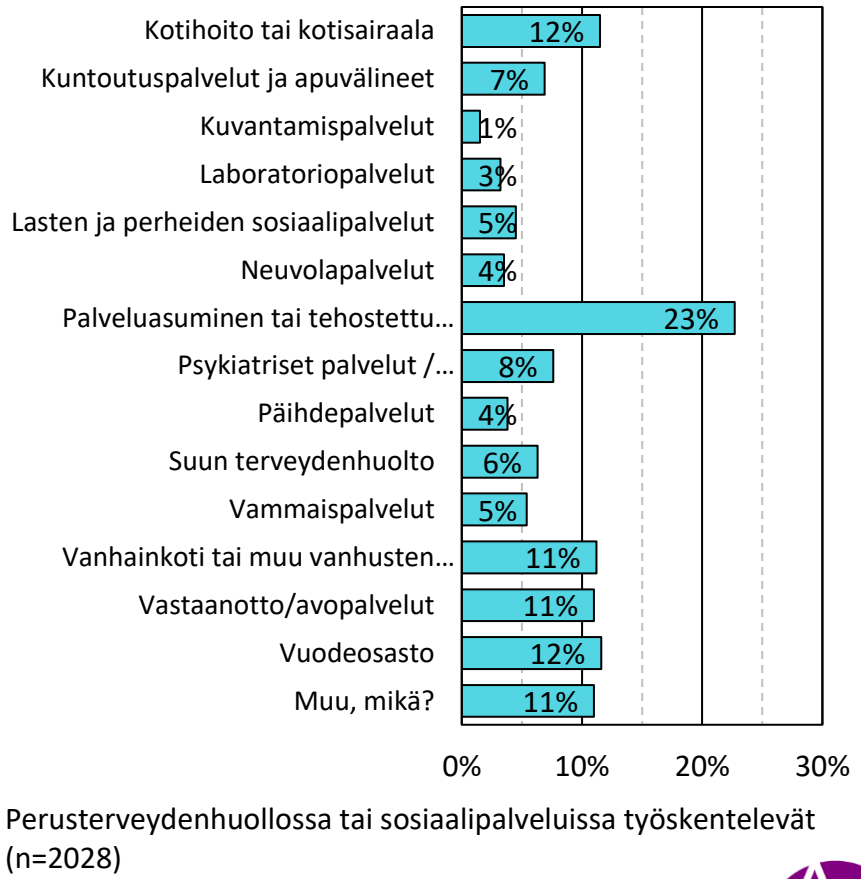

FYYSISEN JA HENKISEN VÄKIVALLAN ESIINTYMINEN JA KOKEMUKSET

Johdantoteksti

Henkisellä väkivallalla viitataan toisen ihmisen loukkaamiseen tai pelotteluun esimerkiksi sanallisesti. Henkiseen väkivaltaan kuuluu myös uhkaava ruumiinkieli. Henkistä väkivaltaa on esimerkiksi alistaminen, arvostelu, halveksunta, kontrollointi, eristäminen, tavaroiden hajottaminen, tai jollakin näistä tai esimerkiksi itsemurhalla uhkaaminen.

Fyysinen väkivalta on esimerkiksi tönimistä, lyömistä, hiuksista repimistä, kuristamista, potkimista, hakkaamista, ampuma- tai teräaseen käyttöä.

Väkivallan esiintyminen työpaikalla

Onko **työpaikoillasi esiintynyt** väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa **työurasi aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

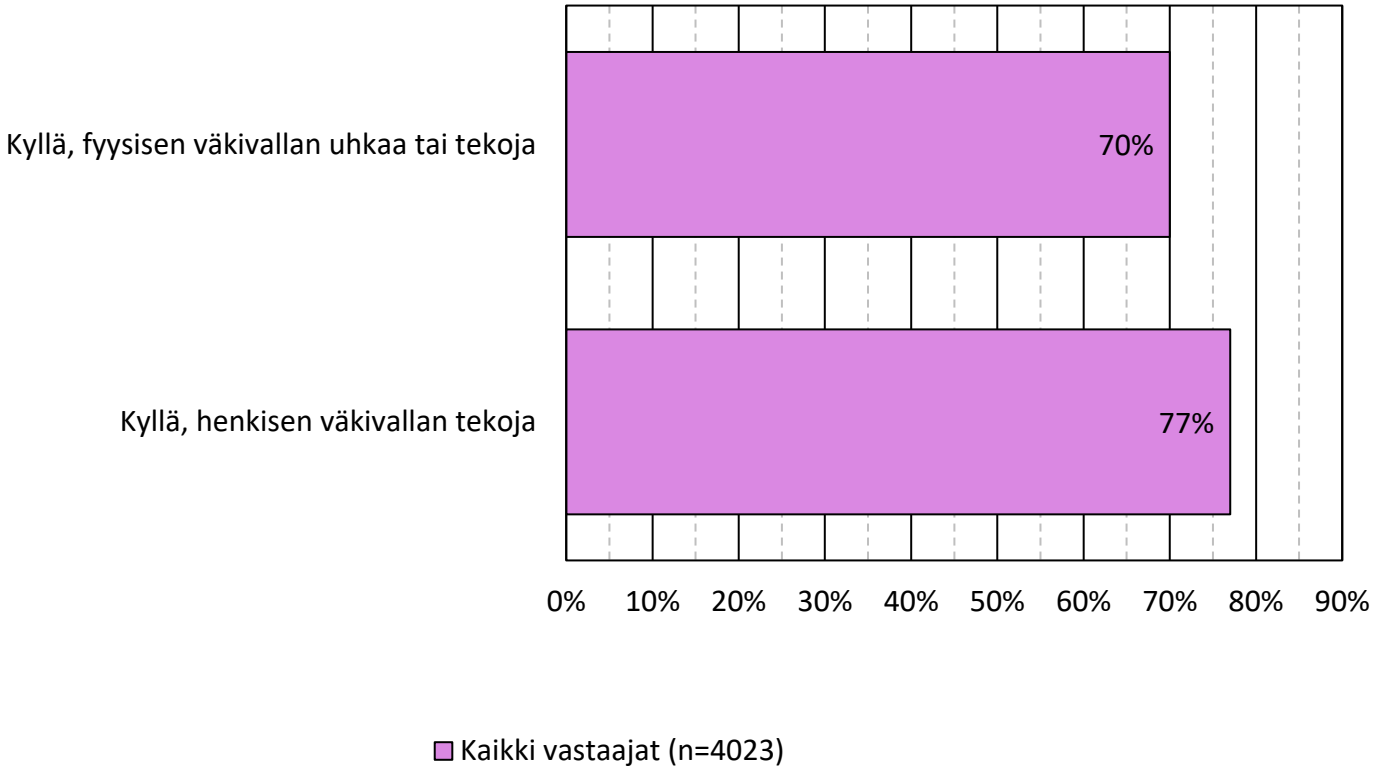

Väkivallan esiintyminen työpaikalla

Onko työpaikoillasi esiintynyt väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa **työurasi aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

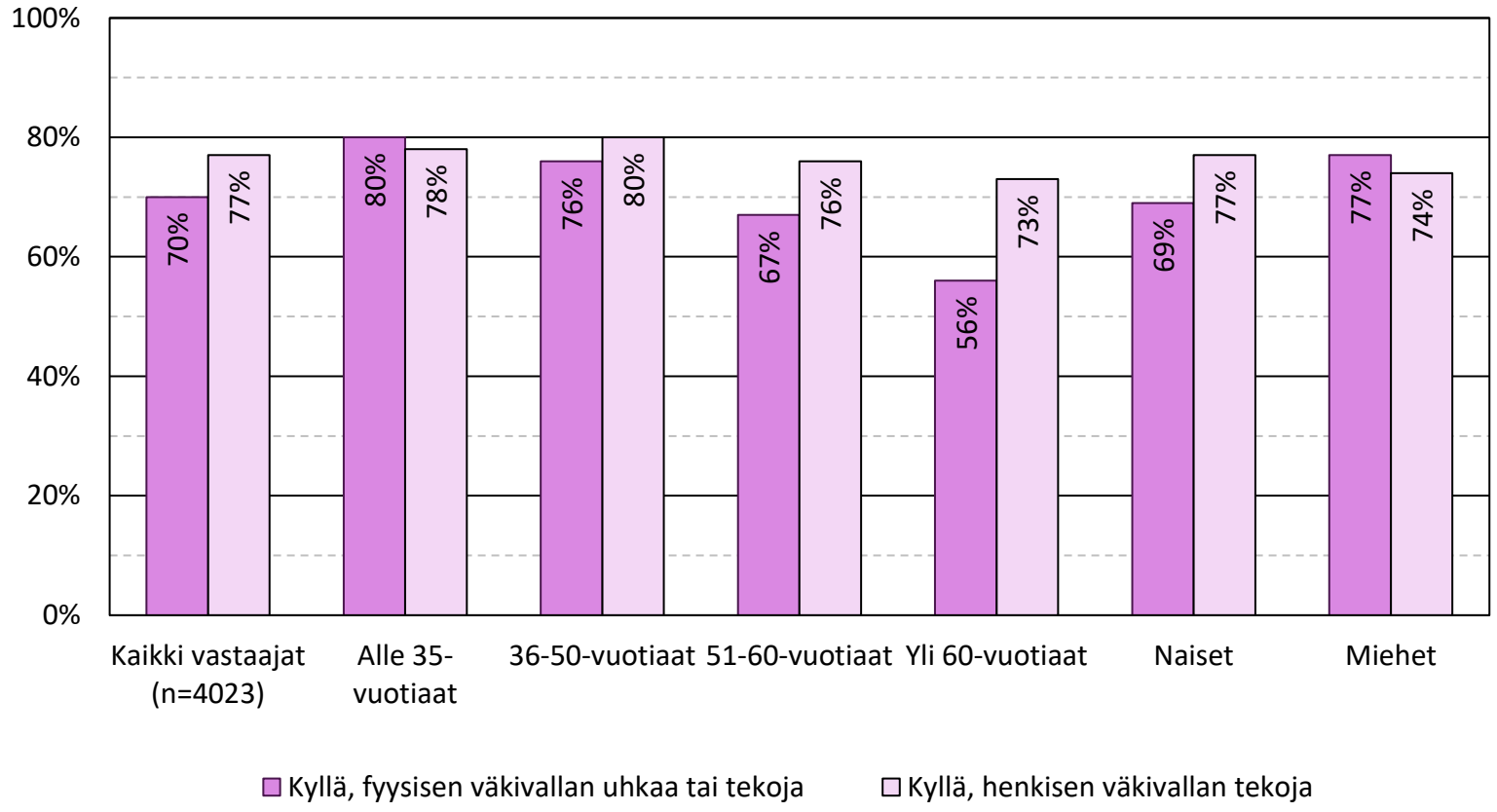

Väkivallan esiintyminen työpaikalla

Onko **työpaikoillasi esiintynyt** väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa viimeisen **kolmen vuoden aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

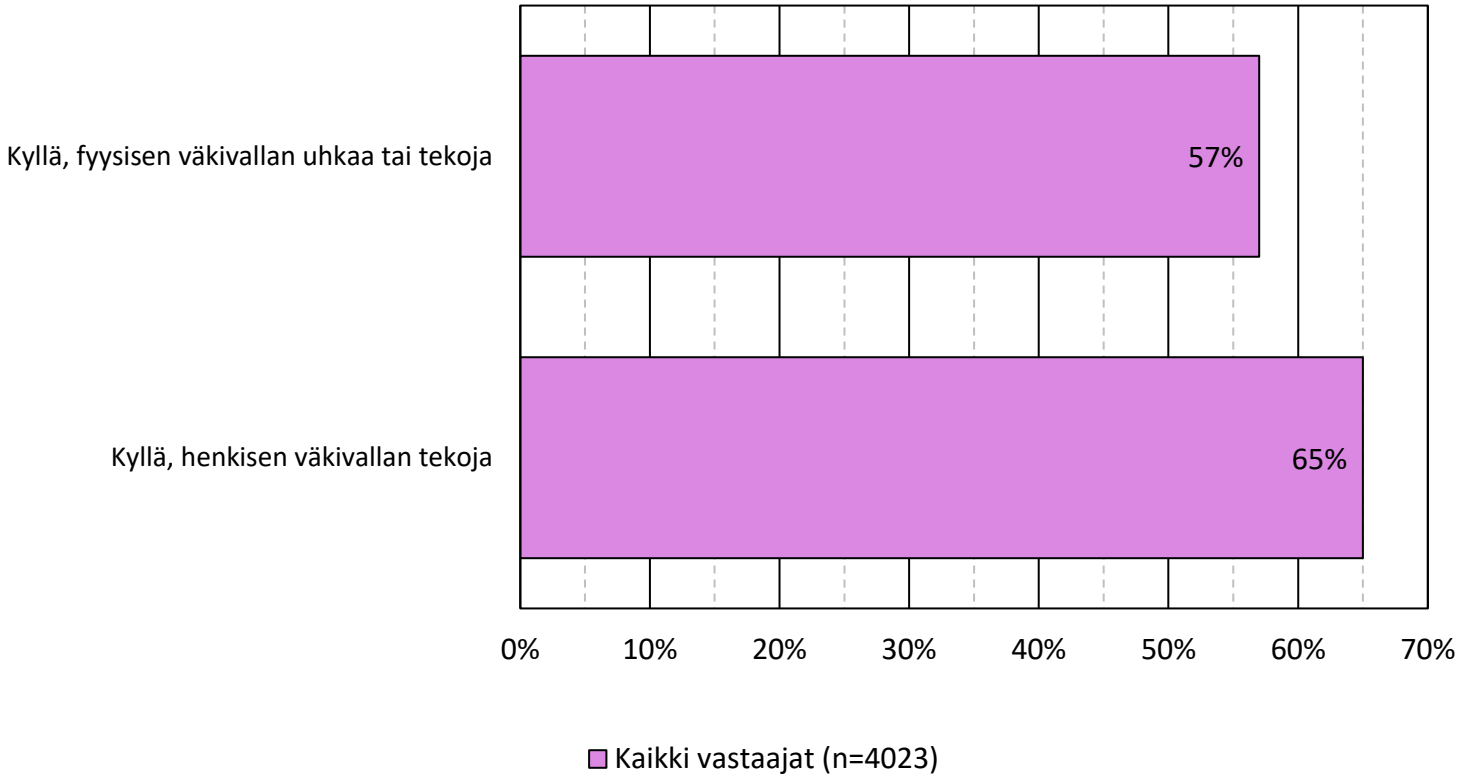

Väkivallan esiintyminen työpaikalla

Onko **työpaikoillasi esiintynyt** väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa viimeisen **kolmen vuoden aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

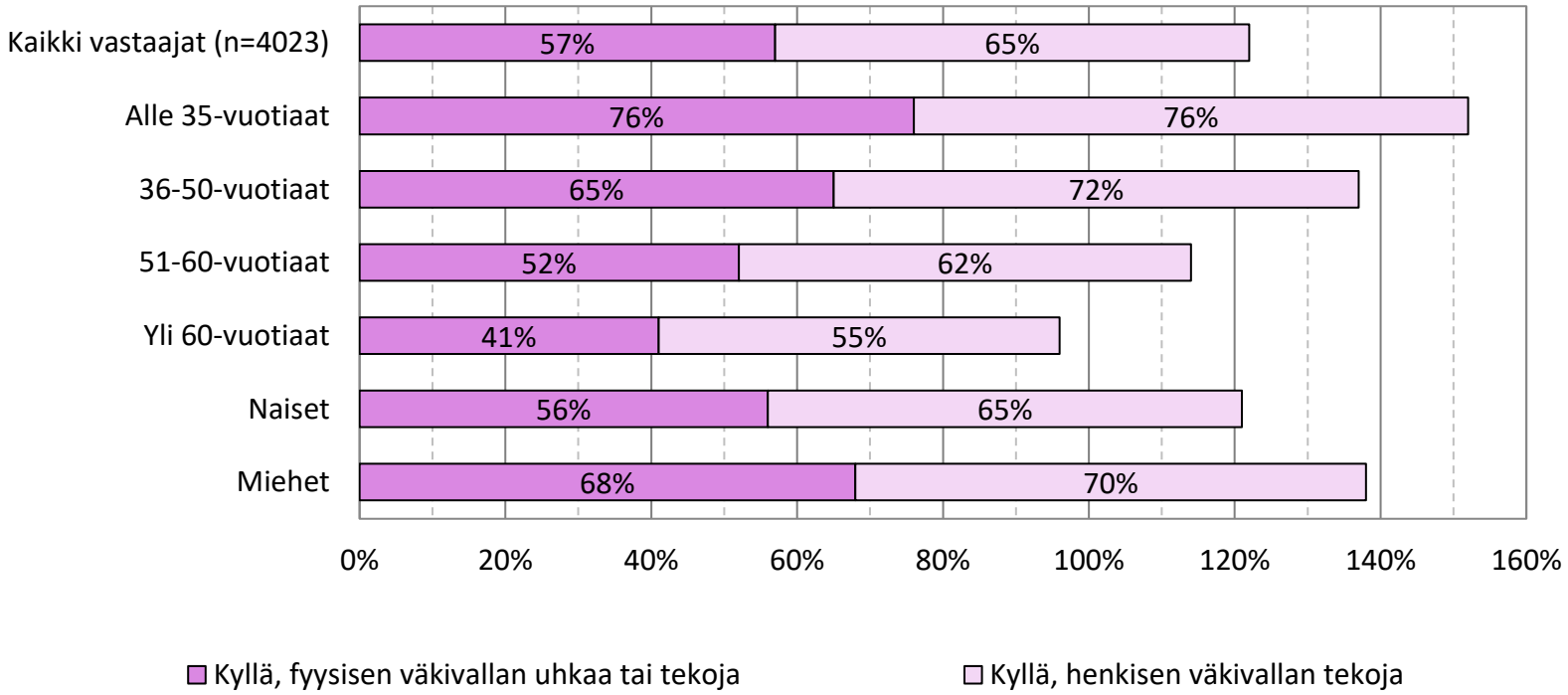

Väkivallan esiintyminen työpaikalla

Onko **työpaikoillasi esiintynyt** väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa viimeisen **kolmen vuoden aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

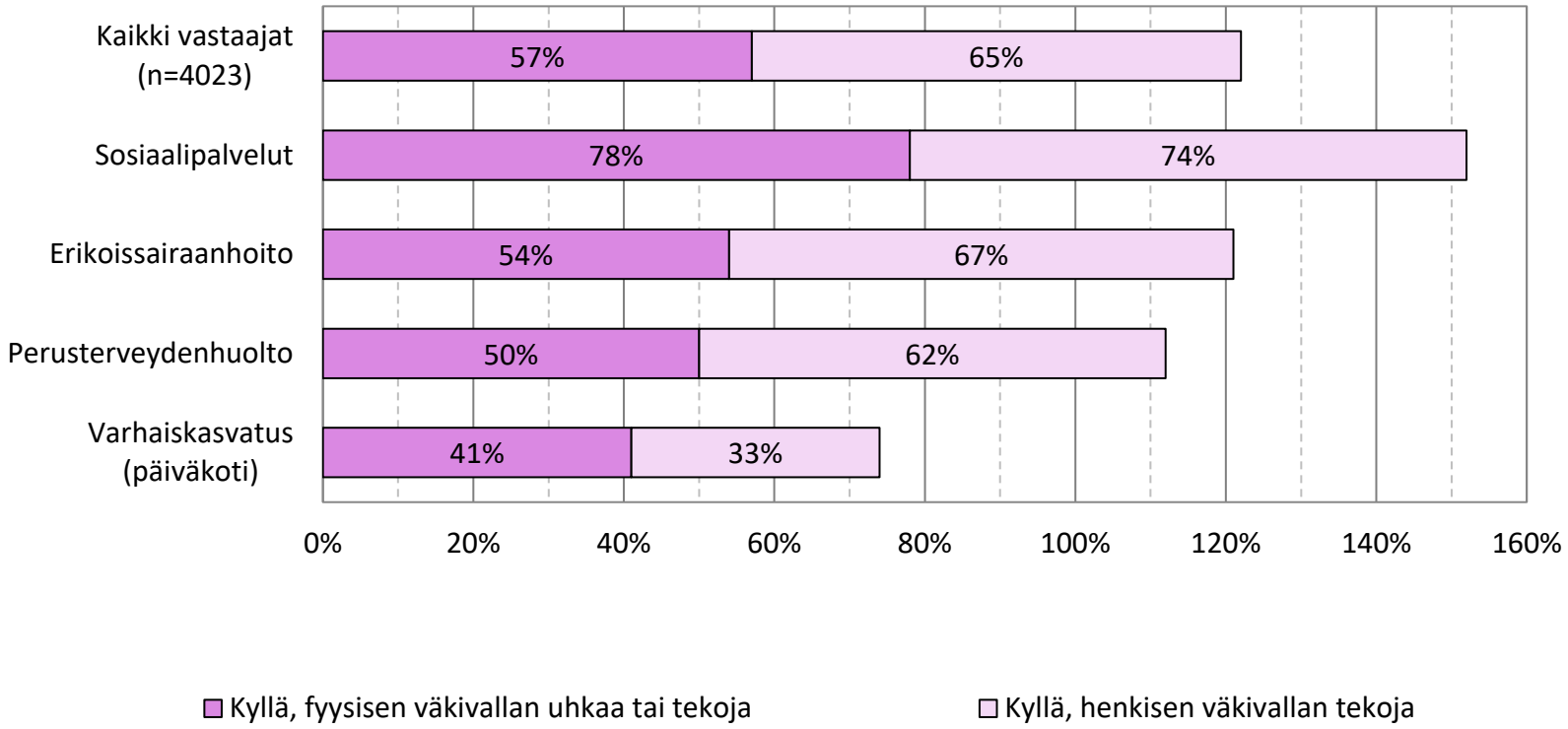

Väkivallan esiintyminen työpaikalla

Onko **<u>työpaikoilla esiintynyt</u>** väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa viimeisen kolmen vuoden aikana vrt. koko työuran aikana?

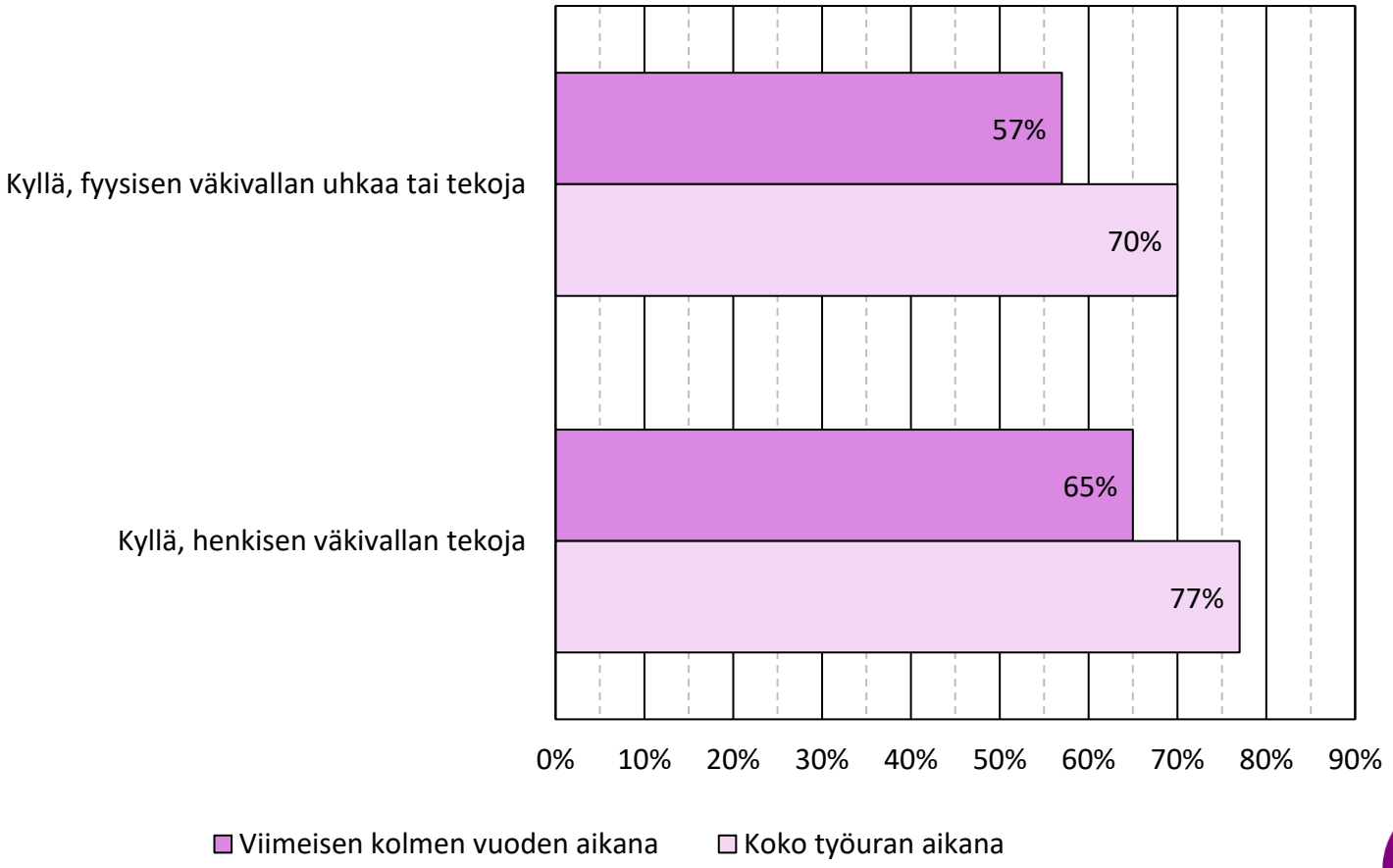

Oma kokemus väkivallasta

Oletko **itse kokenut** työssäsi väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa **työurasi aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

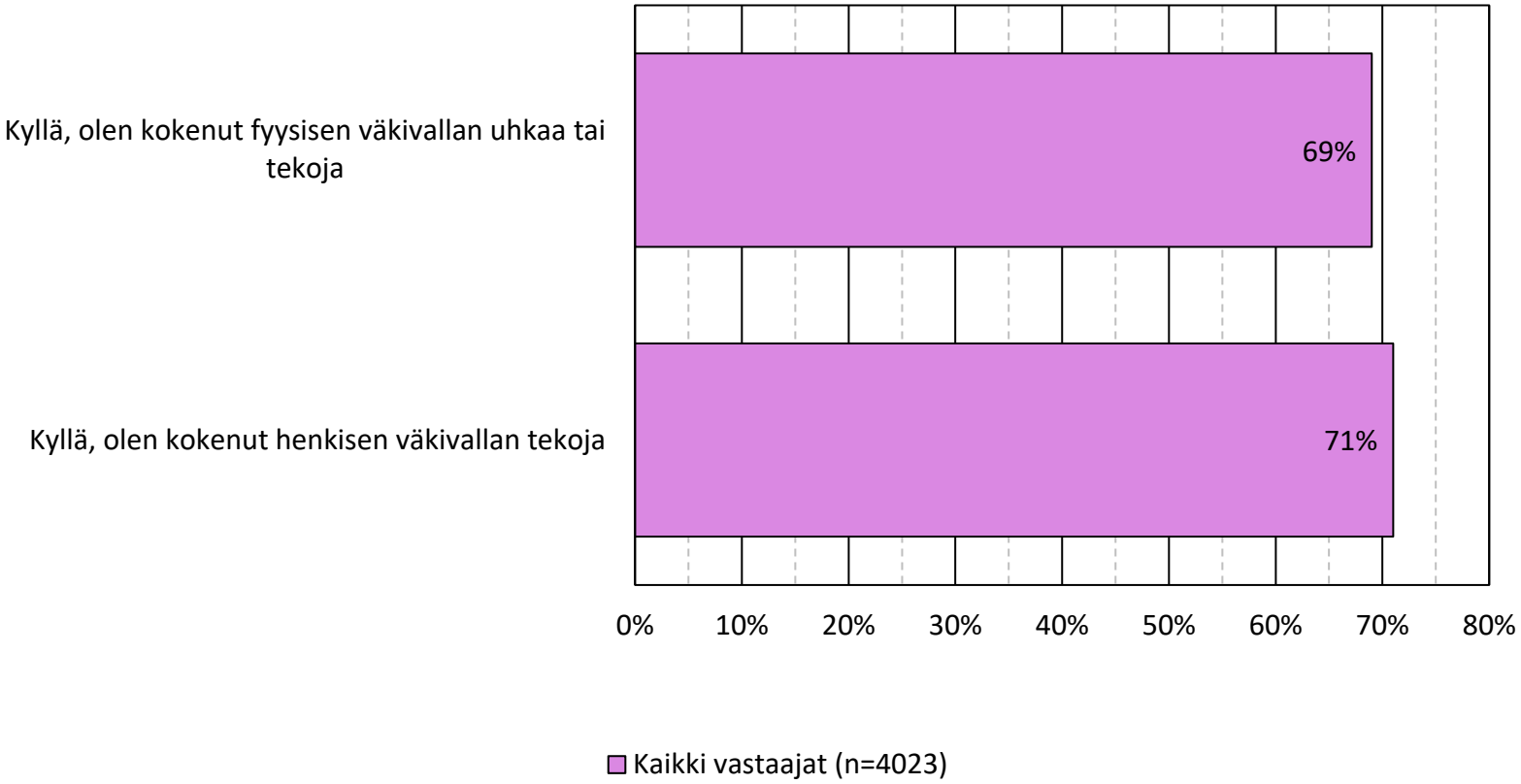

Oma kokemus väkivallasta

Oletko **itse kokenut** työssäsi väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa **työurasi aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

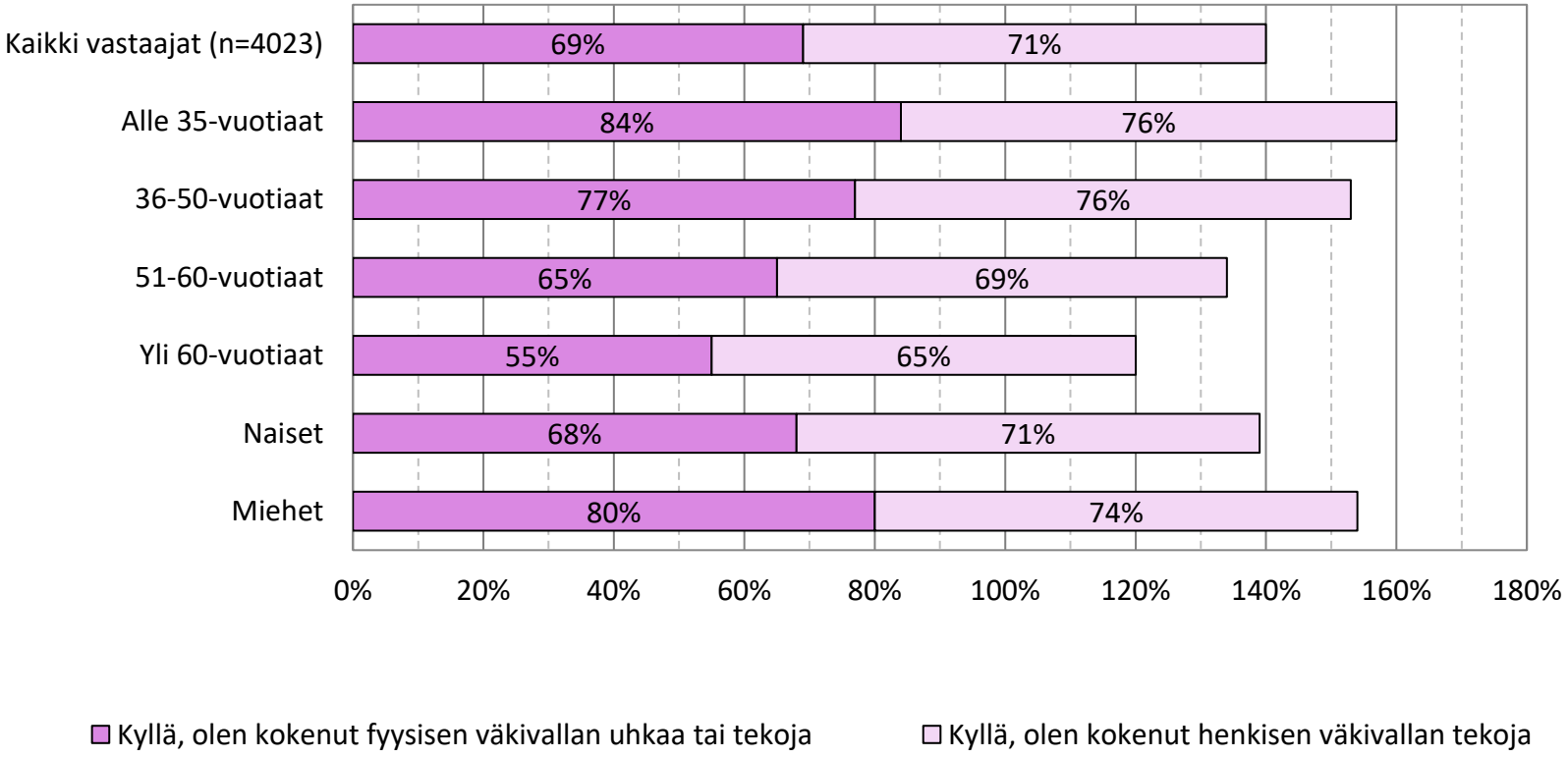

Oma kokemus väkivallasta

Oletko **itse kokenut** työssäsi väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa **työurasi aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

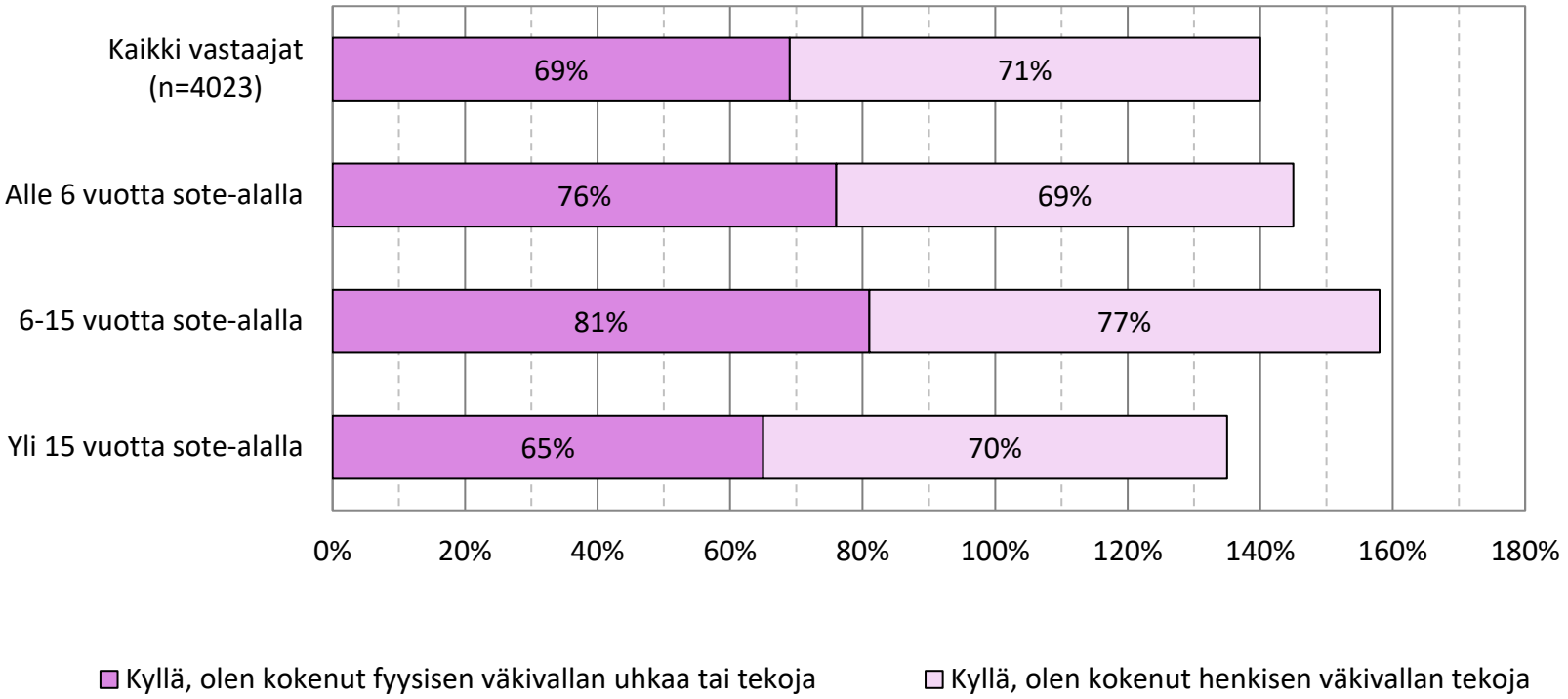

Oma kokemus väkivallasta

Oletko **itse kokenut** työssäsi väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa **työurasi aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

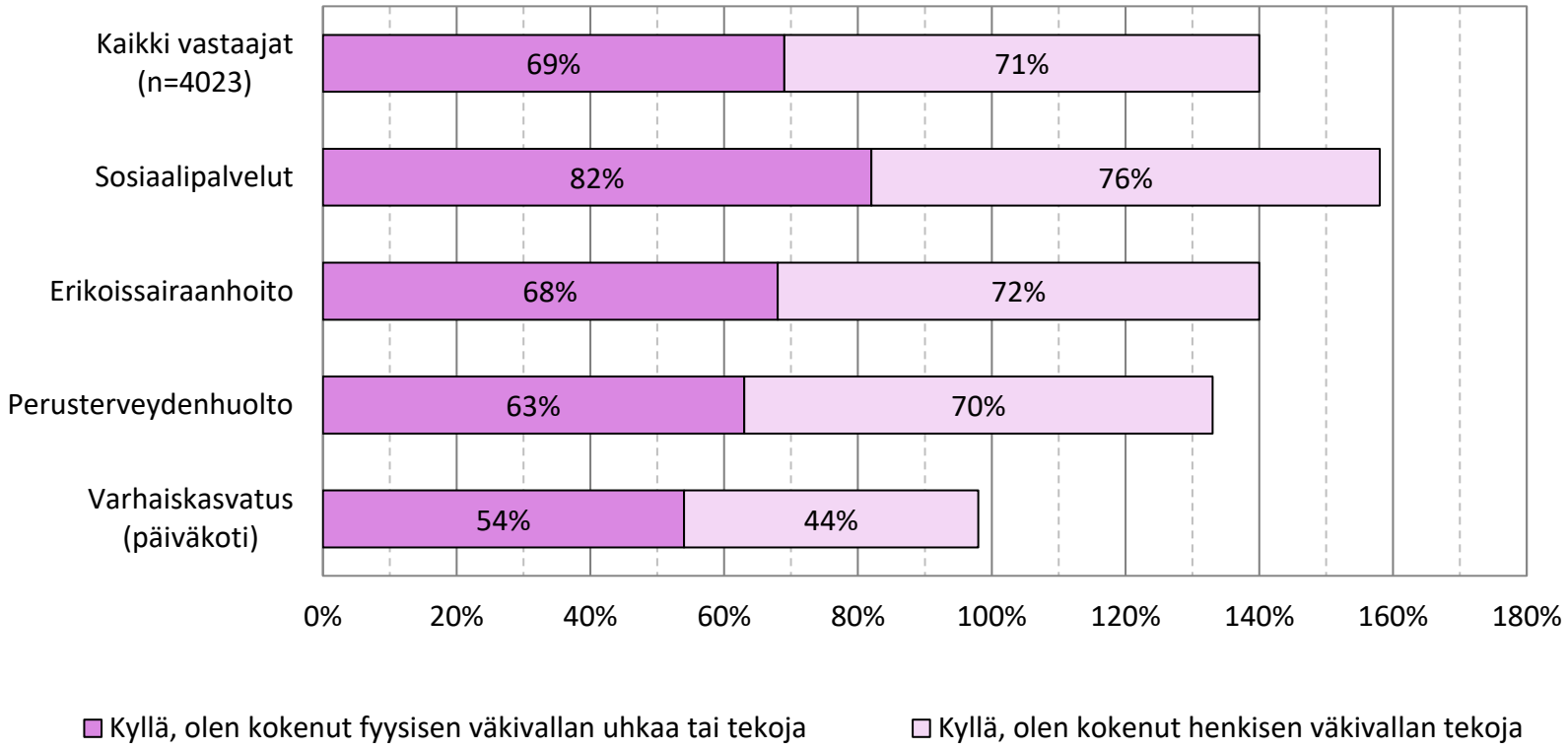

Oma kokemus väkivallasta

Oletko **itse kokenut** työssäsi väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa **työurasi aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

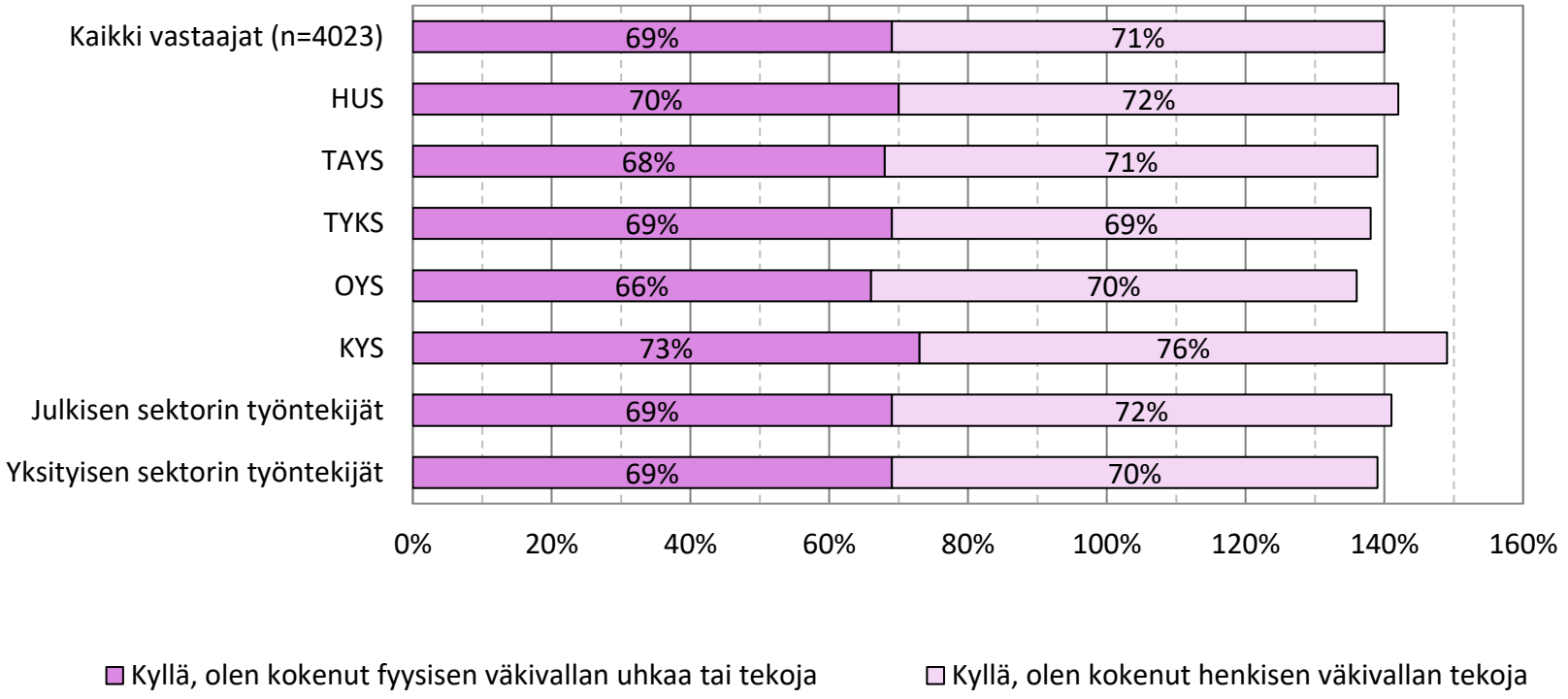

Oma kokemus väkivallasta

Erikoissairaanhoito osastoittain

Oletko **itse kokenut** työssäsi väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa **työurasi aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

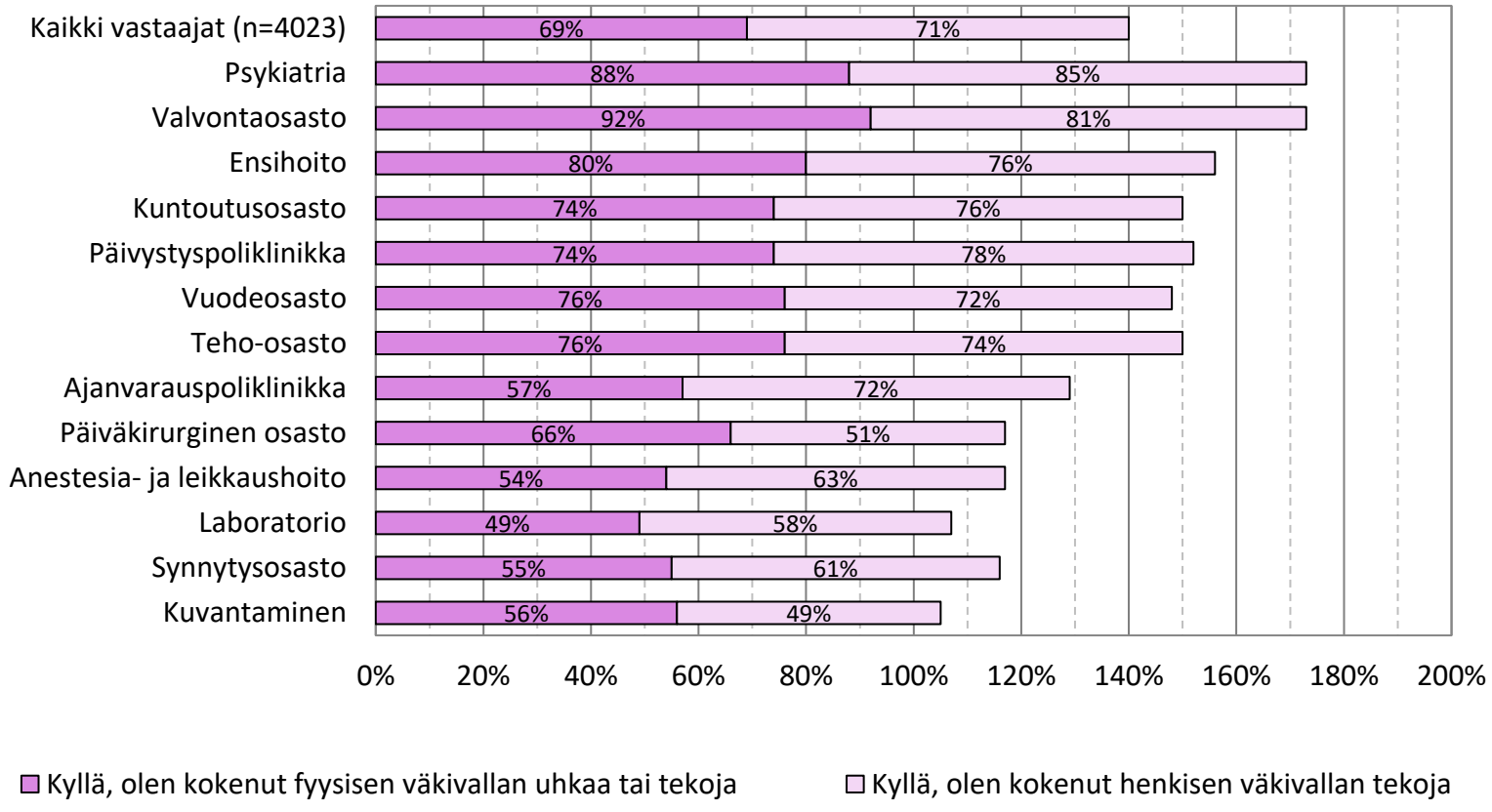

Oma kokemus väkivallasta

Perusterveydenhuolto / sosiaalipalvelut osastoittain

Oletko **itse kokenut** työssäsi väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa **työurasi aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

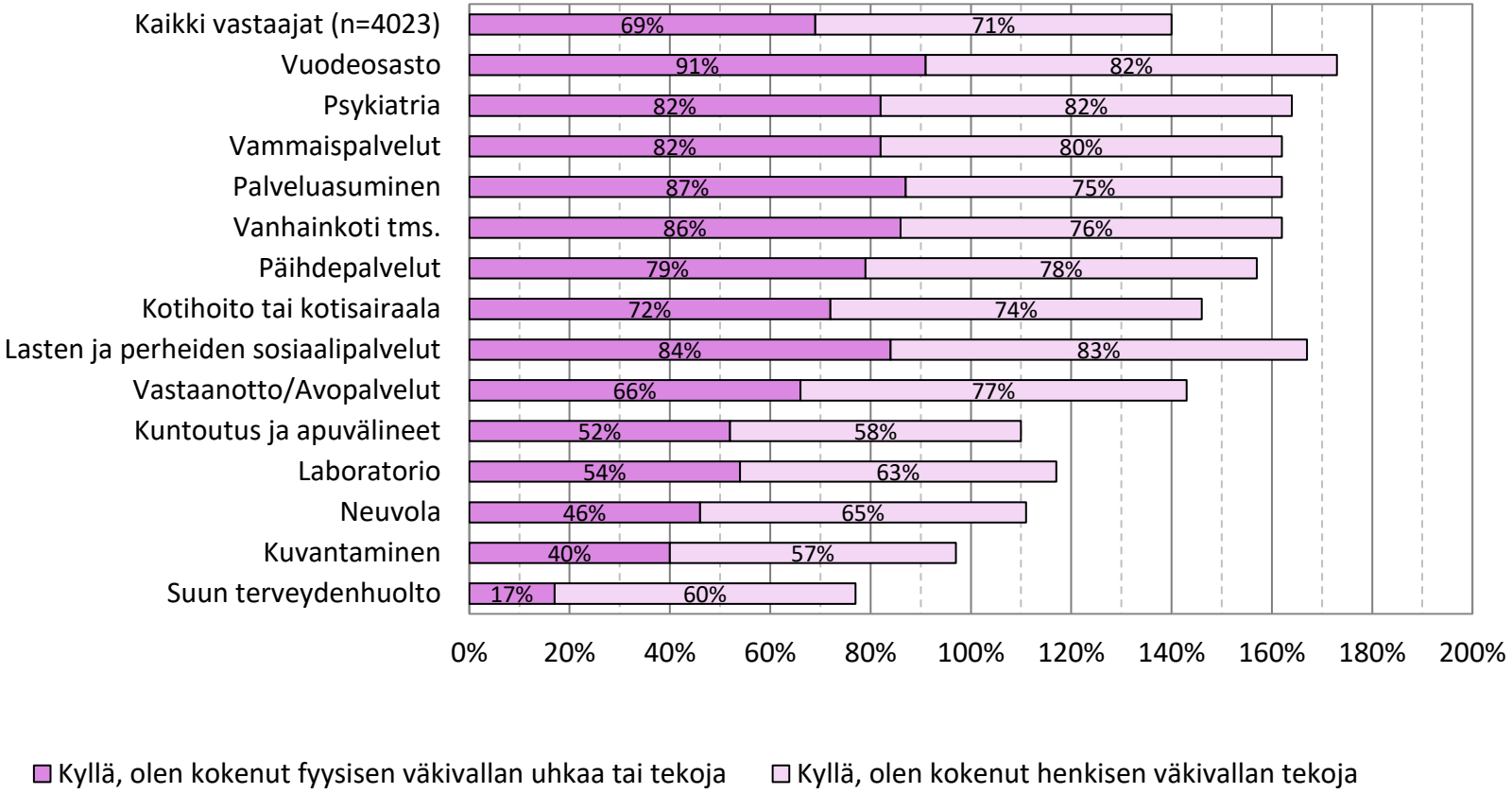

Oma kokemus väkivallasta

Oletko **itse kokenut** työssäsi väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa viimeisen **kolmen vuoden aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

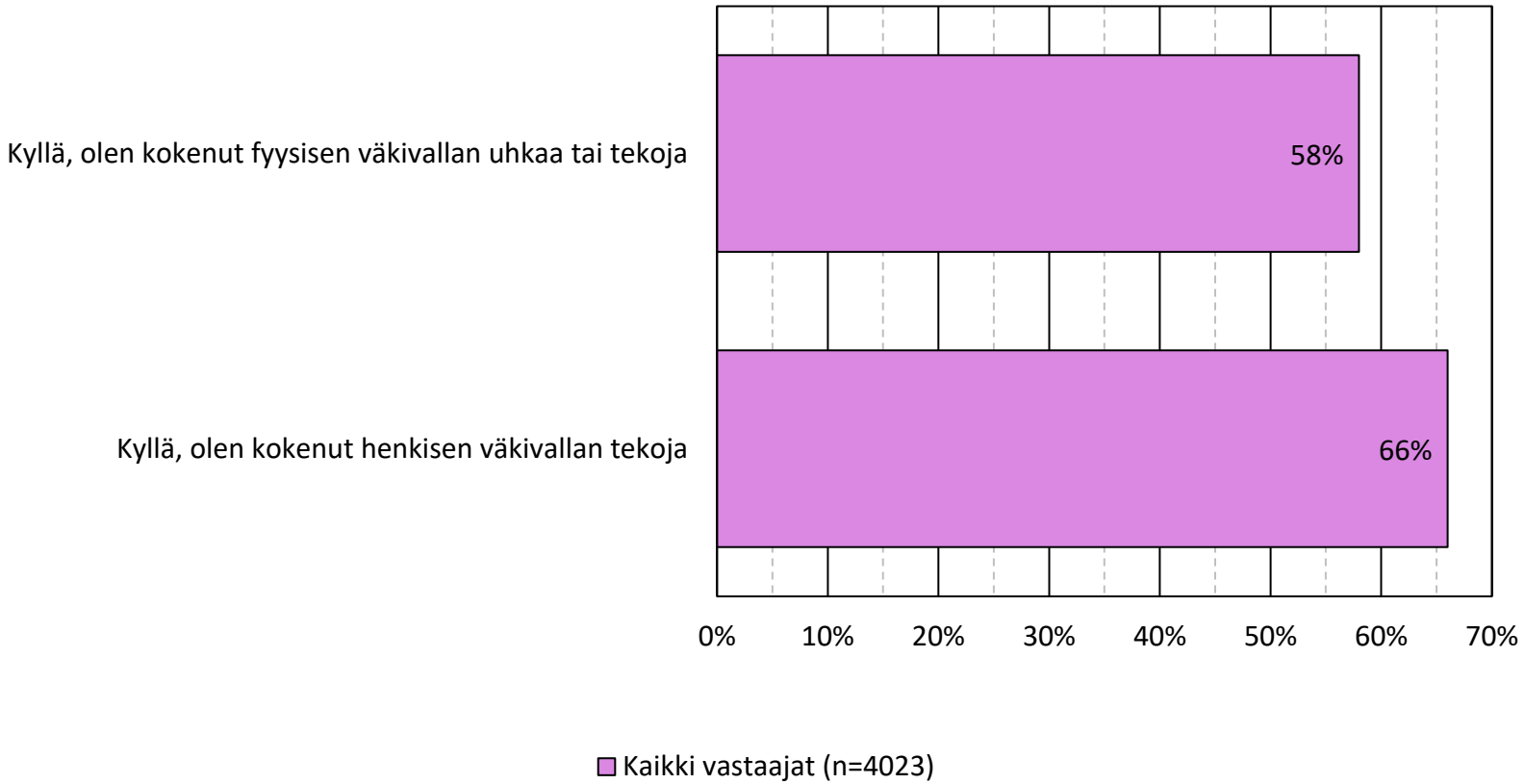

Oma kokemus väkivallasta

Oletko **<u>itse kokenut</u>** työssäsi väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa viimeisen **<u>kolmen vuoden aikana</u>**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

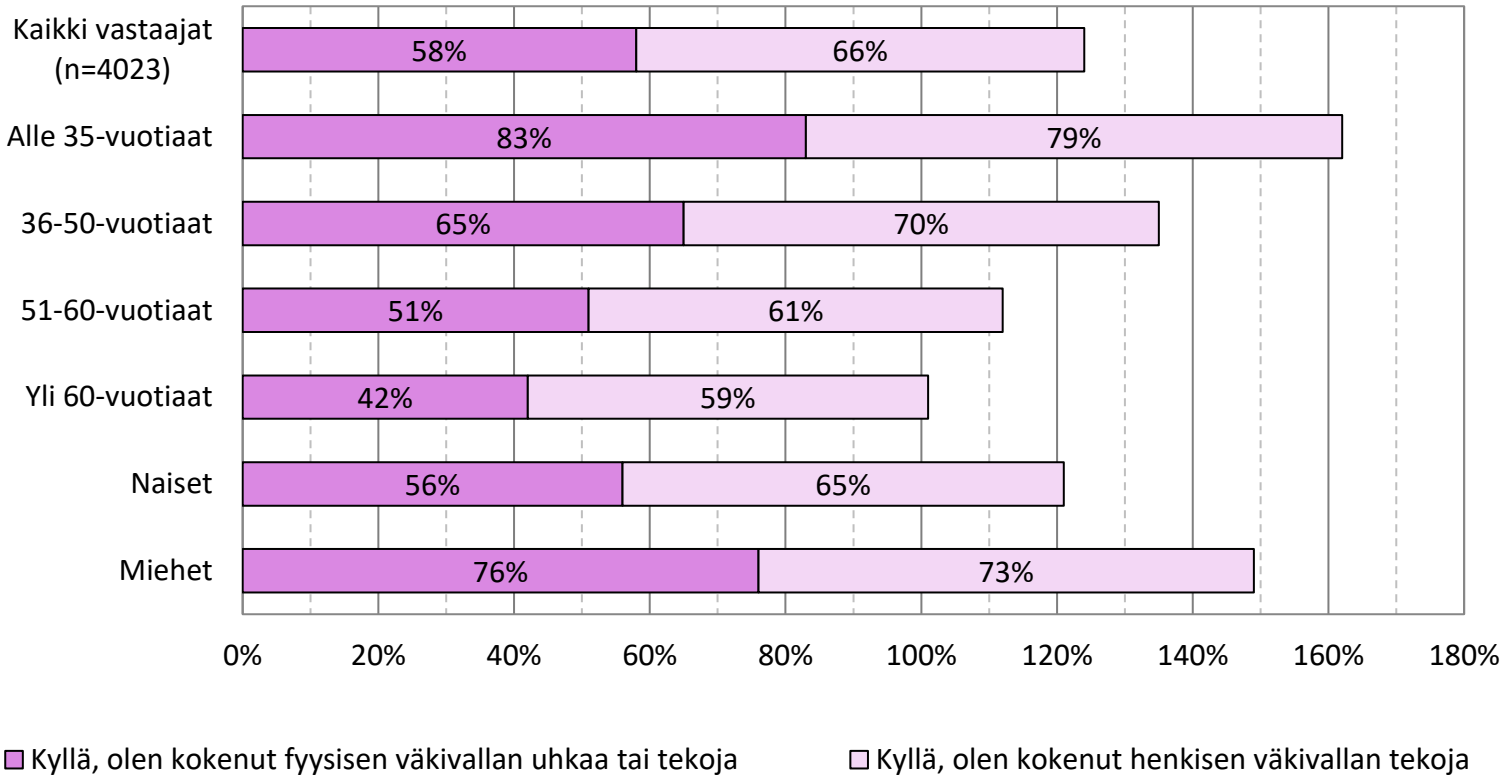

Oma kokemus väkivallasta

Oletko **itse kokenut** työssäsi väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa viimeisen **kolmen vuoden aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

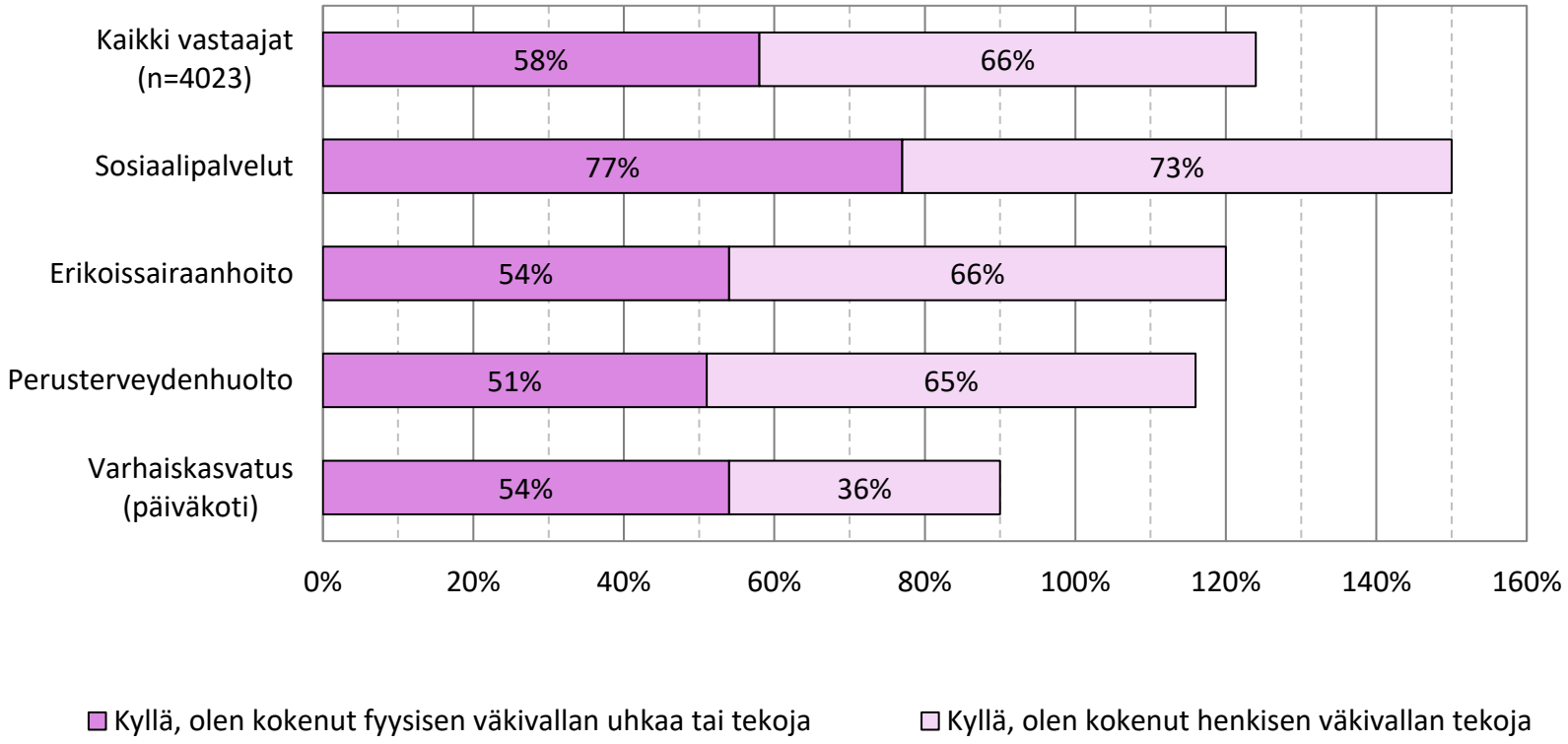

Oma kokemus väkivallasta

Erikoissairaanhoito osastoittain

Oletko **itse kokenut** työssäsi väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa viimeisen **kolmen vuoden aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

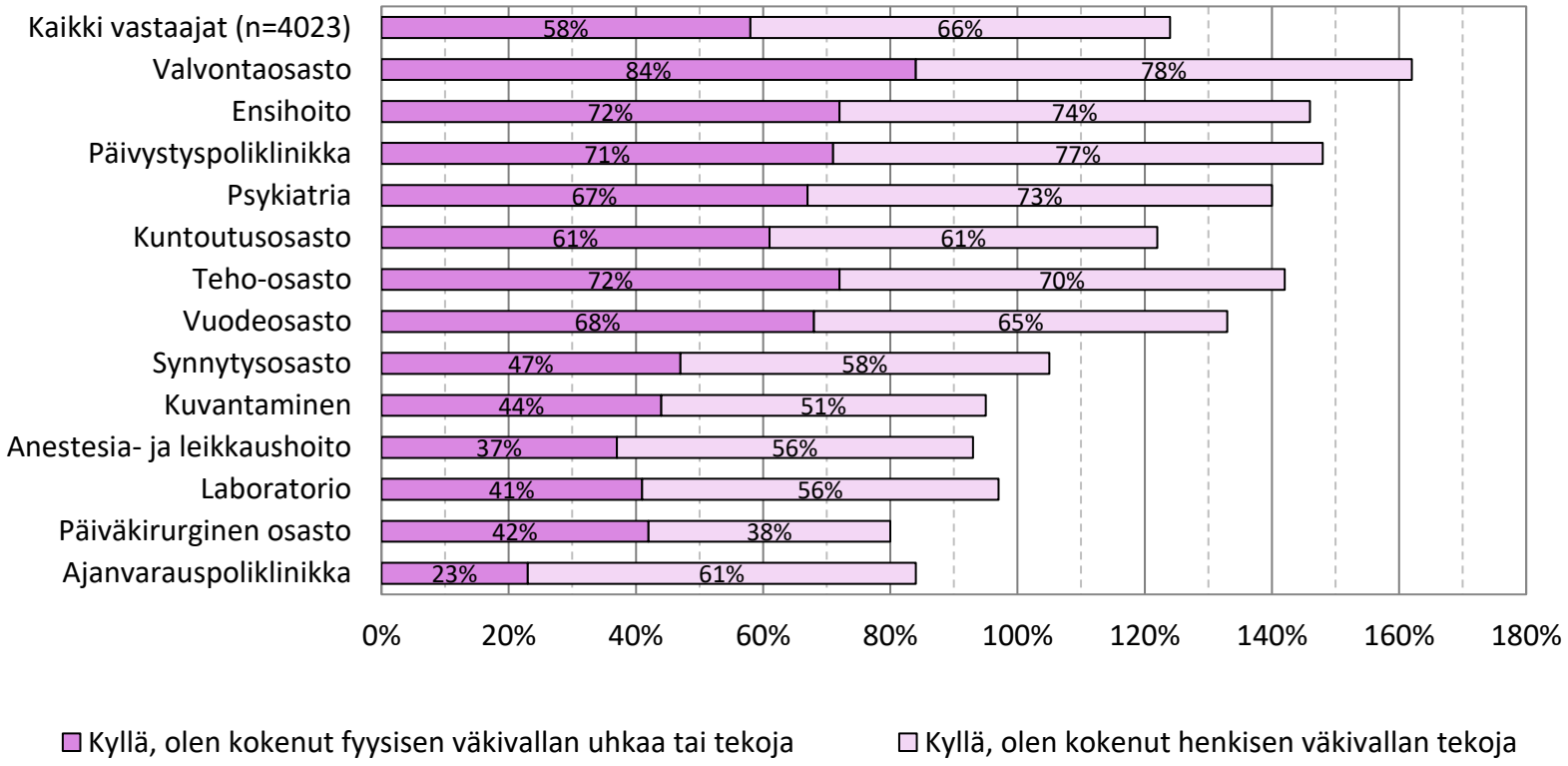

Oma kokemus väkivallasta

Perusterveydenhuolto / sosiaalipalvelut osastoittain

Oletko **itse kokenut** työssäsi väkivaltaa, häirintää tai niiden uhkaa viimeisen **kolmen vuoden aikana**? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

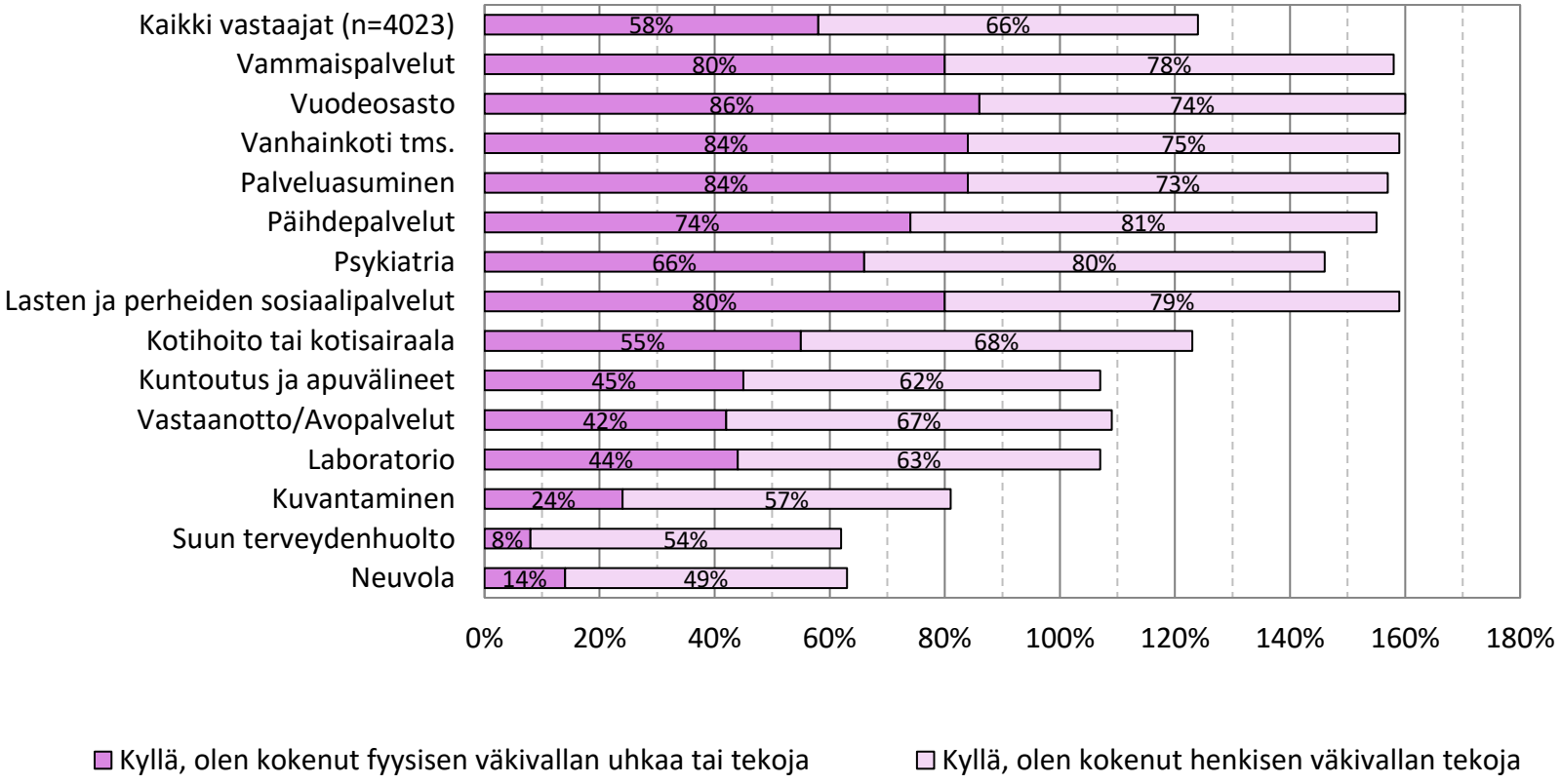

FYYSINEN VÄKIVALTA

Oma kokemus fyysisestä väkivallasta

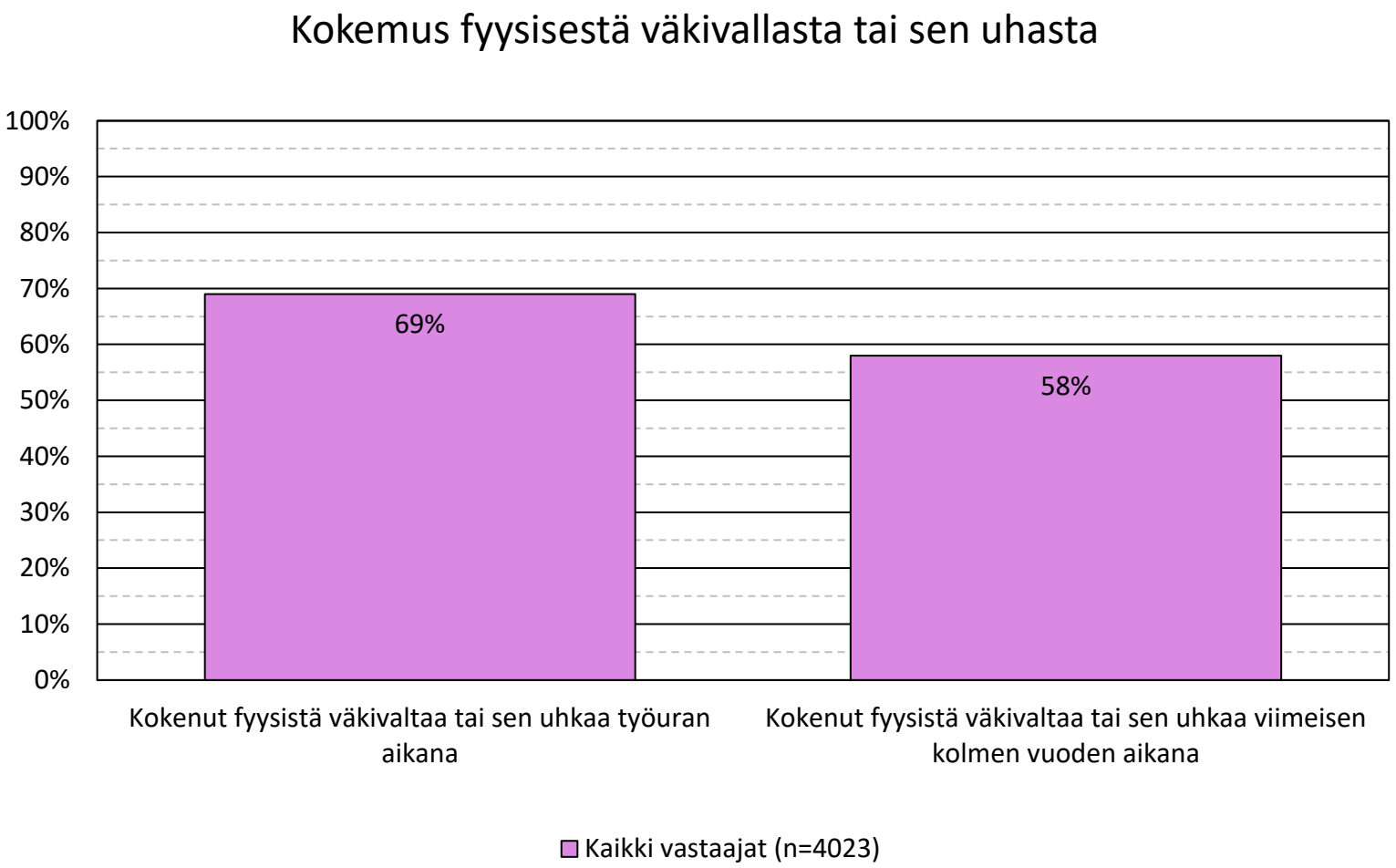

Fyysisen väkivallan tekijätaho

Kenen taholta olet joutunut kokemaan fyysistä väkivaltaa tai sen uhkaa?
Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

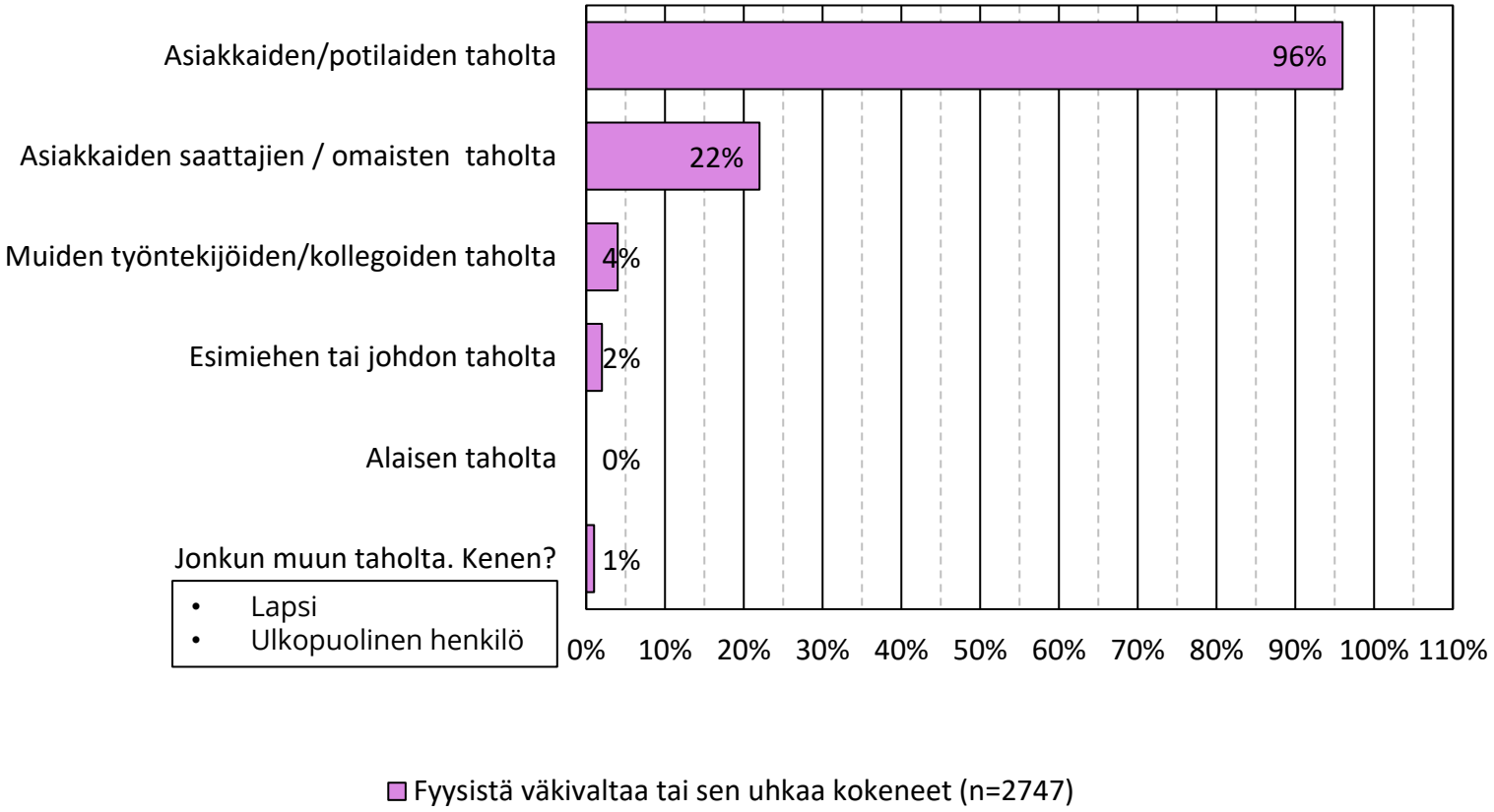

Fyysisen väkivallan ilmenemismuodot

Millaista työssä kokemasi fyysisen väkivallan uhka tai fyysinen väkivalta on ollut? Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

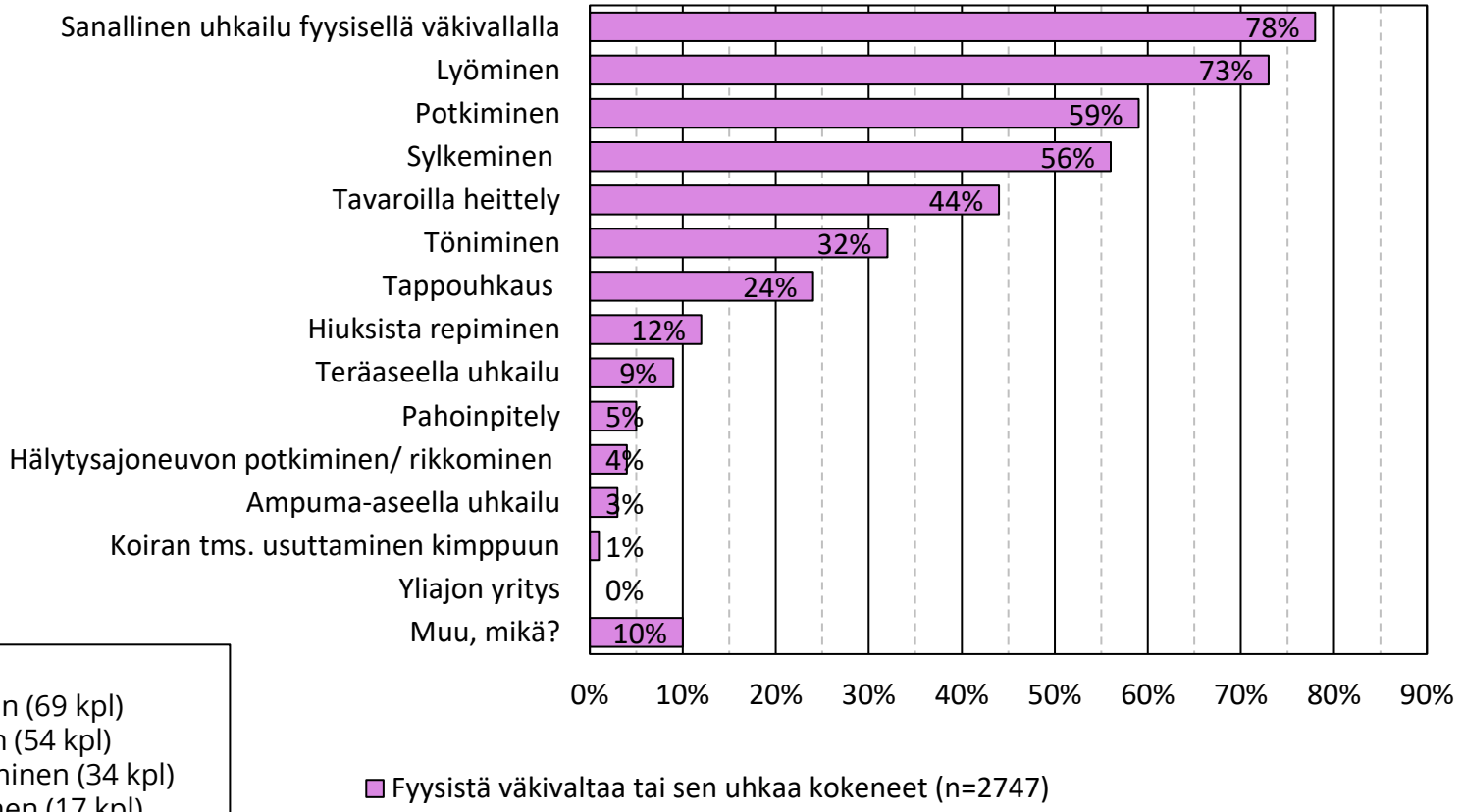

Muu, mikä?:

- Raapiminen (69 kpl)
- Pureminen (54 kpl)
- Kiinnipitäminen (34 kpl)
- Kuristaminen (17 kpl)
- Nipistely (13 kpl)

Fyysisen väkivallan ilmenemismuodot

Millaista työssä kokemasi fyysisen väkivallan uhka tai fyysinen väkivalta on ollut? Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.	Fyysistä väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneet (n=2747)	Alle 35-vuotiaat	36-50-vuotiaat	51-60-vuotiaat	Yli 60-vuotiaat	Naiset	Miehet
Sanallinen uhkailu fyysisellä väkivallalla	78 %	88 %	81 %	74 %	70 %	76 %	92 %
Lyöminen	73 %	83 %	76 %	69 %	62 %	73 %	74 %
Potkiminen	59 %	72 %	61 %	55 %	45 %	58 %	62 %
Sylkeminen	56 %	70 %	59 %	52 %	42 %	55 %	65 %
Tavaroilla heittely	44 %	56 %	47 %	38 %	41 %	43 %	50 %
Töniminen	32 %	46 %	34 %	27 %	25 %	31 %	43 %
Tappouhkaus	24 %	35 %	25 %	19 %	17 %	21 %	51 %
Hiuksista repiminen	12 %	21 %	13 %	10 %	7 %	13 %	7 %
Teräaseella uhkailu	9 %	14 %	9 %	7 %	3 %	7 %	24 %
Pahoinpitely	5 %	9 %	5 %	4 %	3 %	4 %	14 %
Hälytysajoneuvon potkiminen/ rikkominen	4 %	8 %	7 %	2 %	0 %	2 %	24 %
Ampuma-aseella uhkailu	3 %	5 %	4 %	3 %	1 %	2 %	11 %
Koiran tms. usuttaminen kimppuun	1 %	2 %	1 %	0 %	0 %	0 %	3 %
Yliajon yritys	0 %	1 %	1 %	0 %	0 %	1 %	0 %

Fyysisen väkivallan ilmenemismuodot

Millaista työssä kokemasi fyysisen väkivallan uhka tai fyysinen väkivalta on ollut? Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.	Fyysistä väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneet (n=2747)	Erikois-sairaan-hoito	Perus-terveyden-huolto	Sosiaali-palvelut	Varhais-kasvatus (päiväkoti)
Sanallinen uhkailu fyysisellä väkivallalla	78 %	80 %	79 %	79 %	39 %
Lyöminen	73 %	70 %	67 %	84 %	84 %
Potkiminen	59 %	57 %	51 %	67 %	84 %
Sylkeminen	56 %	54 %	50 %	65 %	64 %
Tavaroilla heittely	44 %	41 %	39 %	51 %	53 %
Töniminen	32 %	28 %	30 %	43 %	34 %
Tappouhkaus	24 %	27 %	18 %	26 %	3 %
Hiuksista repiminen	12 %	6 %	10 %	23 %	12 %
Teräaseella uhkailu	9 %	10 %	7 %	9 %	1 %
Pahoinpitely	5 %	5 %	4 %	7 %	0 %
Hälytysajoneuvon potkiminen/ rikkominen	4 %	8 %	1 %	1 %	0 %
Ampuma-aseella uhkailu	3 %	4 %	2 %	3 %	0 %
Koiran tms. usuttaminen kimppuun	1 %	1 %	0 %	1 %	0 %
Yliajon yritys	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %

HENKINEN VÄKIVALTA

Oma kokemus henkisestä väkivallasta

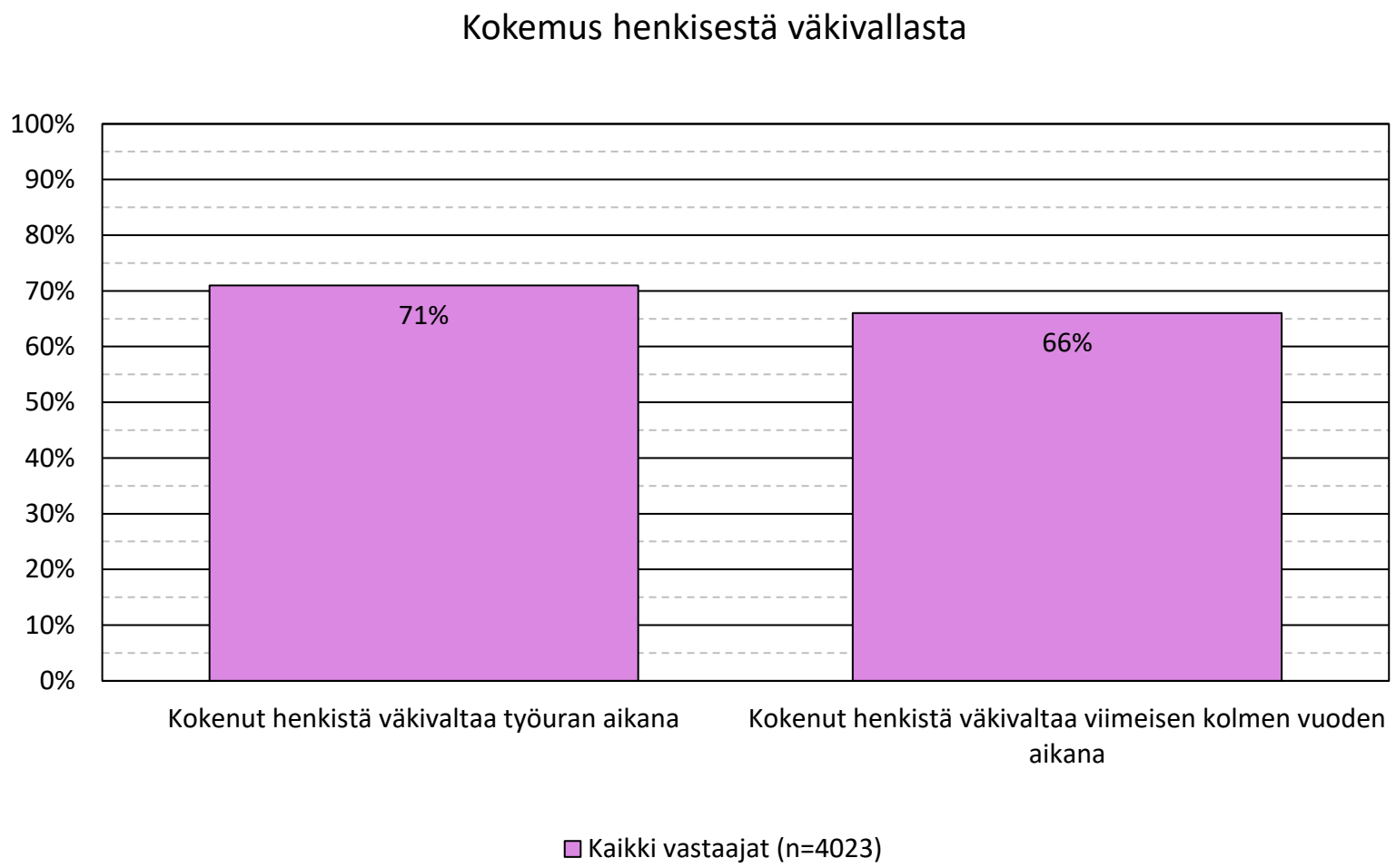

Henkisen väkivallan tekijätaho

Kenen taholta olet joutunut kokemaan henkistä väkivaltaa? Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

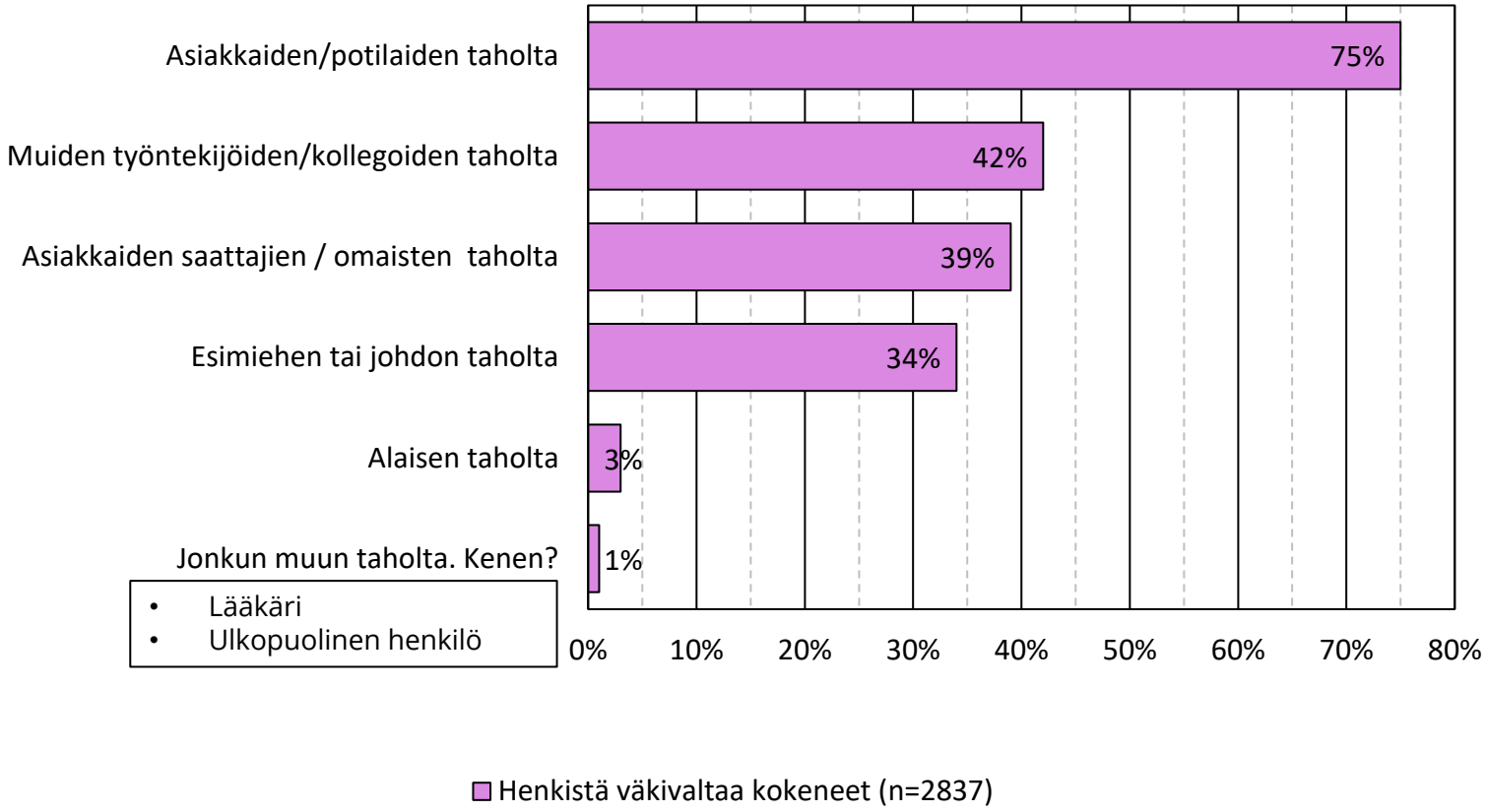

Henkisen väkivallan ilmenemismuodot

Millaista työssä kokemasi henkinen väkivalta on ollut? Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot

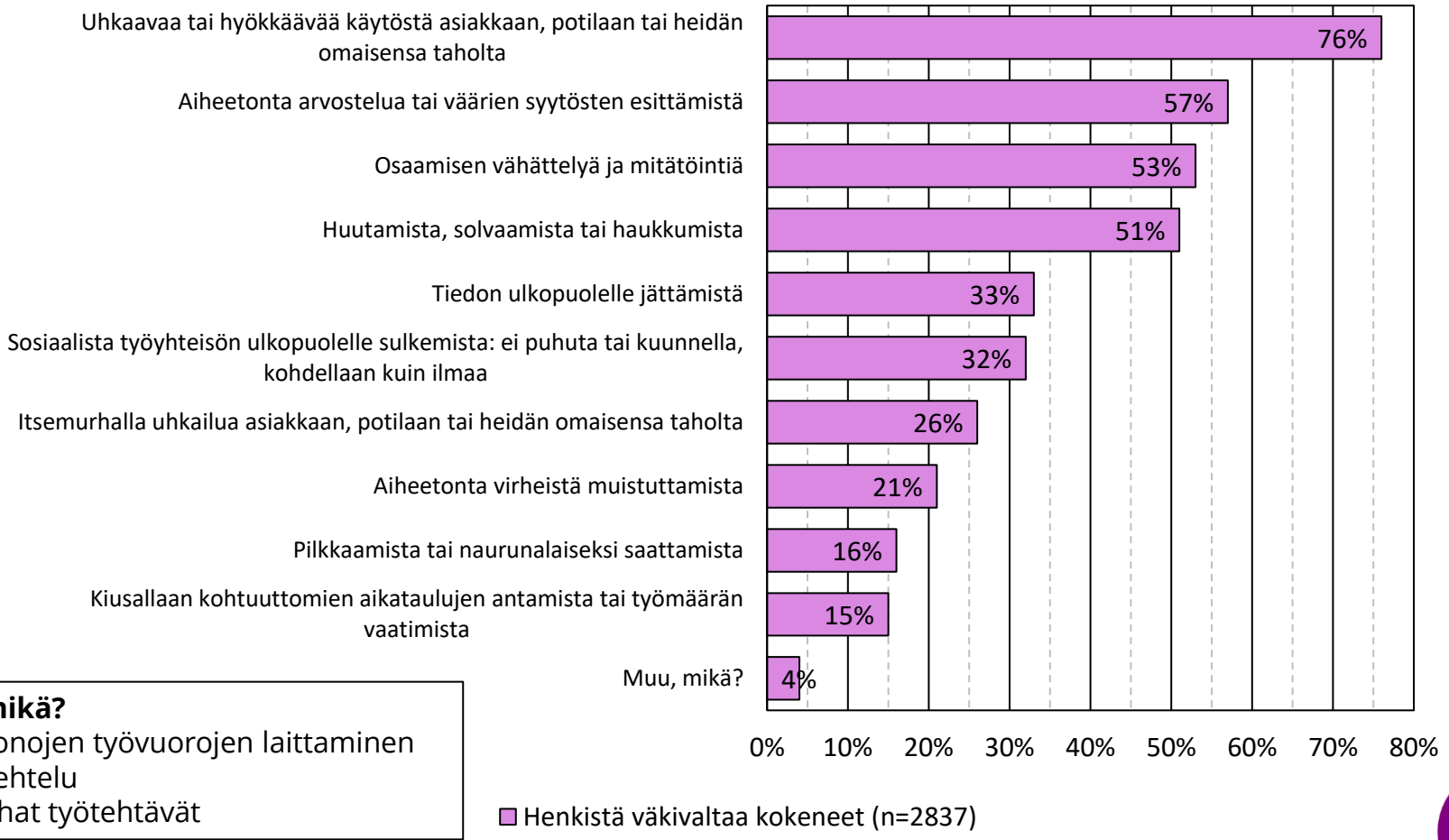

Muu, mikä?

- Huonojen työvuorojen laittaminen
- Valehtelu
- Turhat työtehtävät

Henkisen väkivallan ilmenemismuodot

Millaista työssä kokemasi henkinen väkivalta on ollut? Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot	Henkistä väkivaltaa kokeneet (n=2837)	Alle 35-vuotiaat	36-50-vuotiaat	51-60-vuotiaat	Yli 60-vuotiaat	Naiset	Miehet
Uhkaavaa tai hyökkäävää käytöstä asiakkaan, potilaan tai heidän omaisensa taholta	76 %	91 %	82 %	71 %	60 %	74 %	88 %
Aiheetonta arvostelua tai väärien syytösten esittämistä	57 %	65 %	55 %	56 %	54 %	56 %	61 %
Osaamisen vähättelyä ja mitätöintiä	53 %	65 %	52 %	52 %	44 %	53 %	55 %
Huutamista, solvaamista tai haukkumista	51 %	71 %	56 %	46 %	40 %	51 %	61 %
Tiedon ulkopuolelle jättämistä	33 %	32 %	32 %	33 %	31 %	33 %	30 %
Sosiaalista työyhteisön ulkopuolelle sulkemista: ei puhuta tai kuunnella, kohdellaan kuin ilmaa	32 %	33 %	31 %	31 %	30 %	32 %	24 %
Itsemurhalla uhkailua asiakkaan, potilaan tai heidän omaisensa taholta	26 %	41 %	30 %	21 %	19 %	23 %	54 %
Aiheetonta virheistä muistuttamista	21 %	29 %	21 %	19 %	23 %	21 %	27 %
Pilkkaamista tai naurunalaiseksi saattamista	16 %	24 %	17 %	13 %	13 %	16 %	20 %
Kiusallaan kohtuuttomien aikataulujen antamista tai työmäärän vaatimista	15 %	16 %	16 %	14 %	15 %	16 %	13 %

VÄKIVALTA- JA HÄIRINTÄTILANTEIDEN JATKOKÄSITTELY

Väkivallasta ja häirinnästä kertominen

Oletko kertonut työpaikalla kokemastasi väkivallasta tai häirinnästä seuraaville tahoille? Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

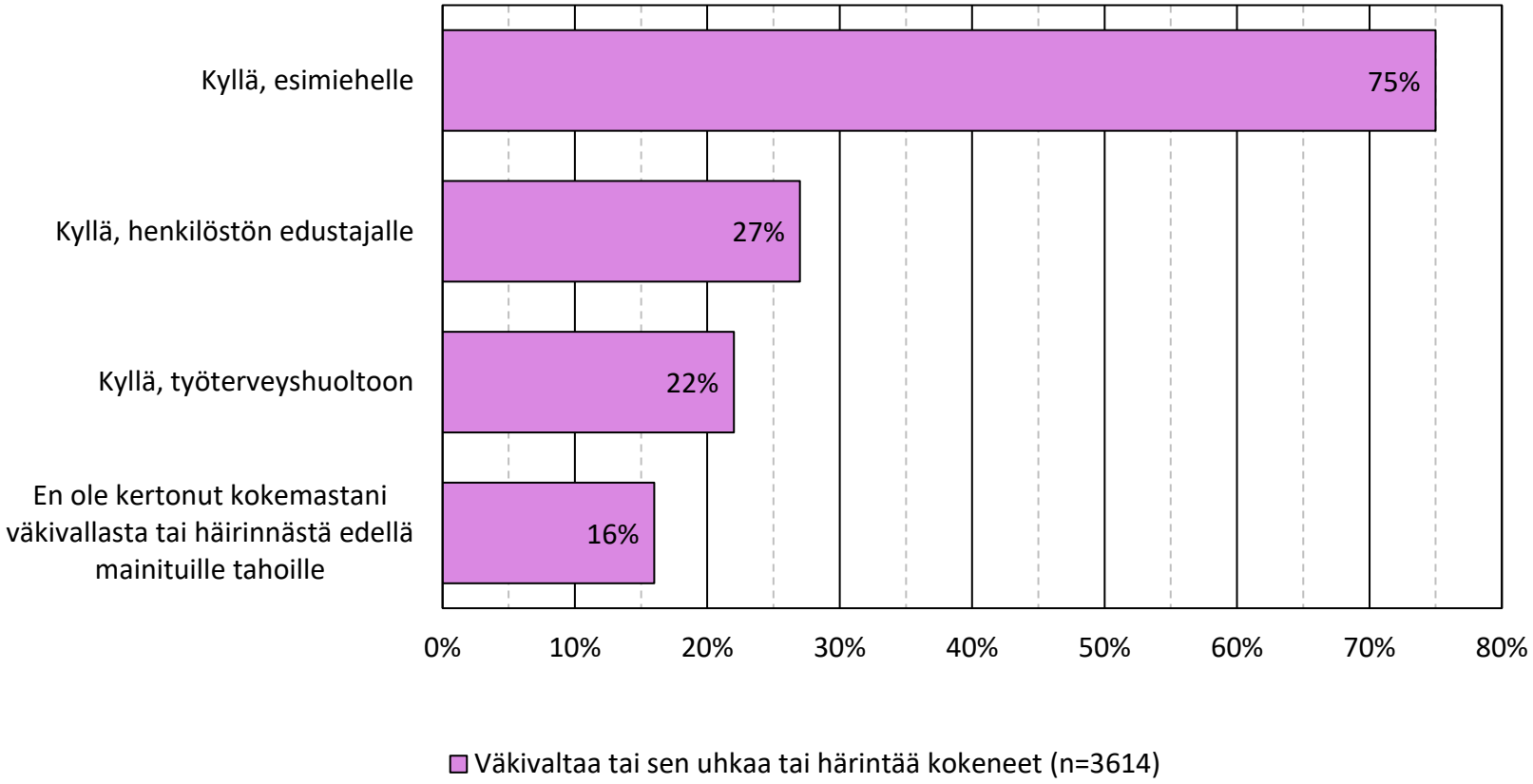

Miksi kokemasta väkivallasta ei olla kerrottu

Avoimet kommentit

Miksi et ole kertonut kokemastasi väkivallasta? (452 kommenttia)

- Tilanteet kuuluvat työhön, ovat normaali osa työtä (35 %)
- Ei kokenut tarvetta kertoa kenellekään (15 %)
- Seurausten pelko, pelko siitä, että tilanne pahenee, jos kertoo (14 %)
- Kertomisesta ei olisi ollut hyötyä, ei johda mihinkään eikä muuta mitään (12 %)
- Keskustellut työkavereiden kanssa asiasta (11 %)
- Ei tullut mieleen kertoa, ei tiedä miksi en kertonut (8 %)
- Asia hävetti (5 %)
- Ei uskota, asiaa vähätellään (5 %)
- Tehnyt HaiPro-ilmoituksen tai vastaavan (4 %)

Jatkotoimet

Millaisia jatkotoimia seurasi, sen jälkeen, kun olit kertonut asiasta? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot.

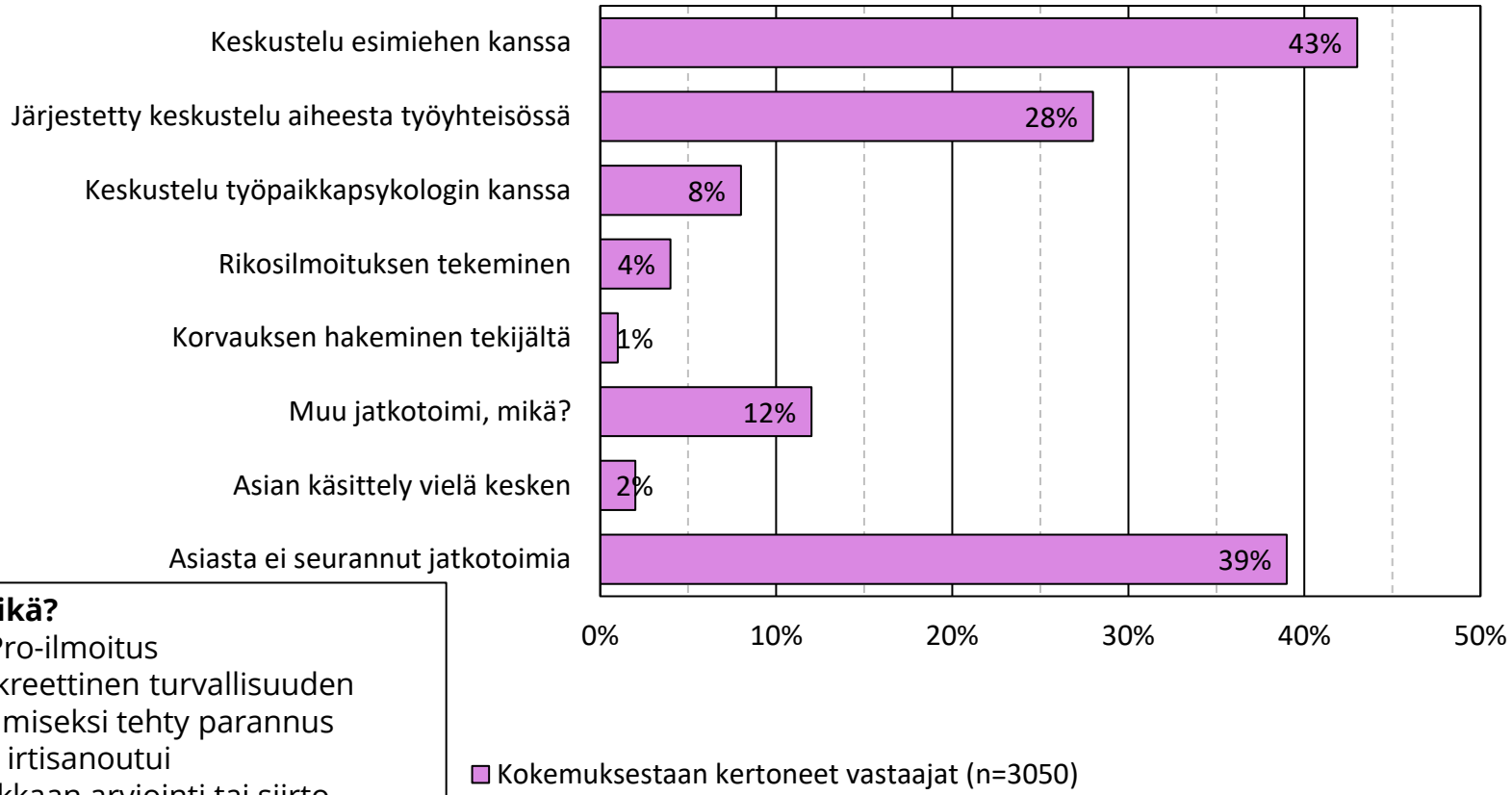

Muu, mikä?

- HaiPro-ilmoitus
- Konkreettinen turvallisuuden lisäämiseksi tehty parannus
- Uhri irtisanoutui
- Asiakkaan arviointi tai siirto
- Keskustelu tekijän kanssa
- Tekijä irtisanoutui tai irtisanottiin

Jatkotoimet

Osallistuiko työnantaja rikosilmoituksen tekoon / korvauksen hakuun?

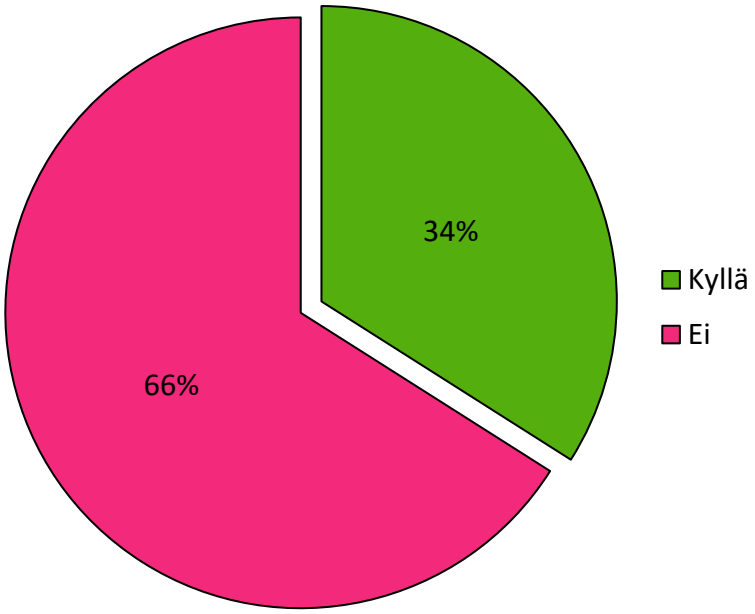

Osallistuiko työnantaja rikosilmoituksen tekoon / korvauksen hakuun?

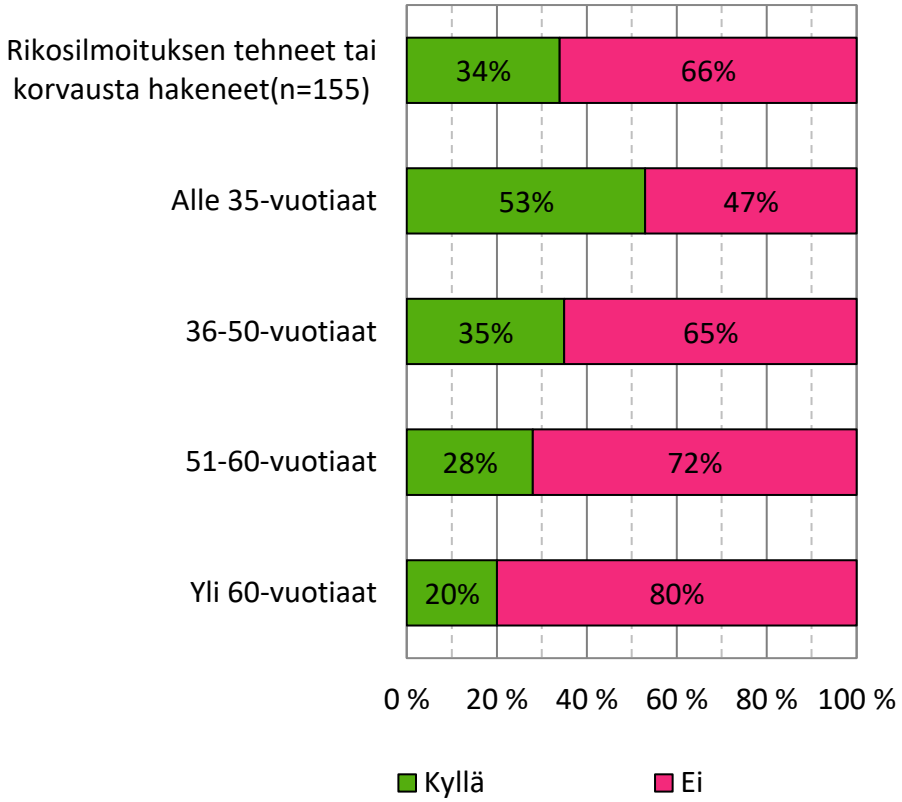

Jatkotoimet

Ovatko asiat parantuneet näiden jatkotoimien myötä? (Vastaajat, jotka kertoivat, että jatkotoimi(a) oli tehty)

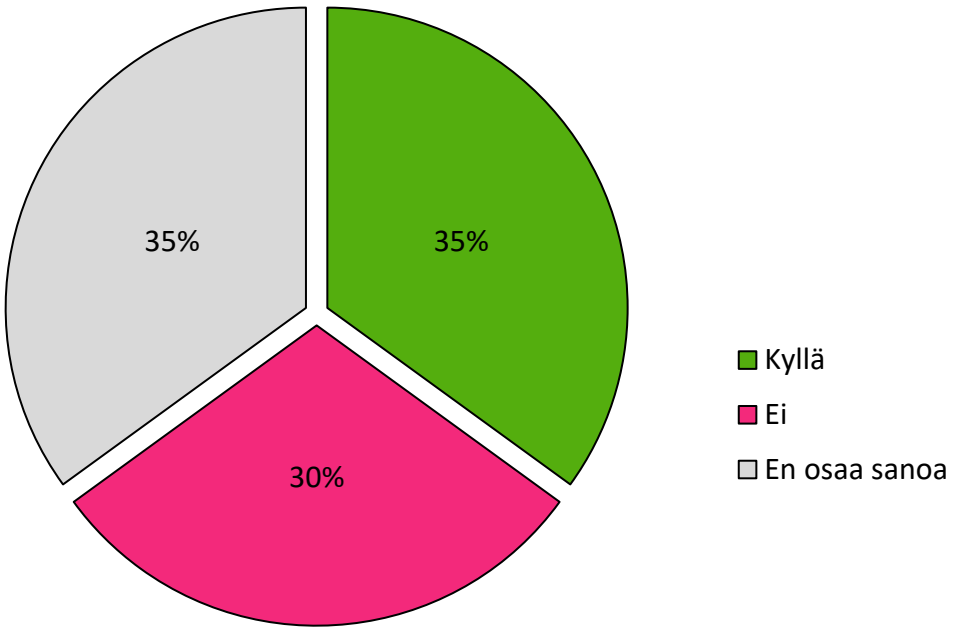

Riskien arvioinnin päivittäminen

Johtavatko väkivaltatilanteet riskien arvioinnin päivittämiseen työpaikallasi?

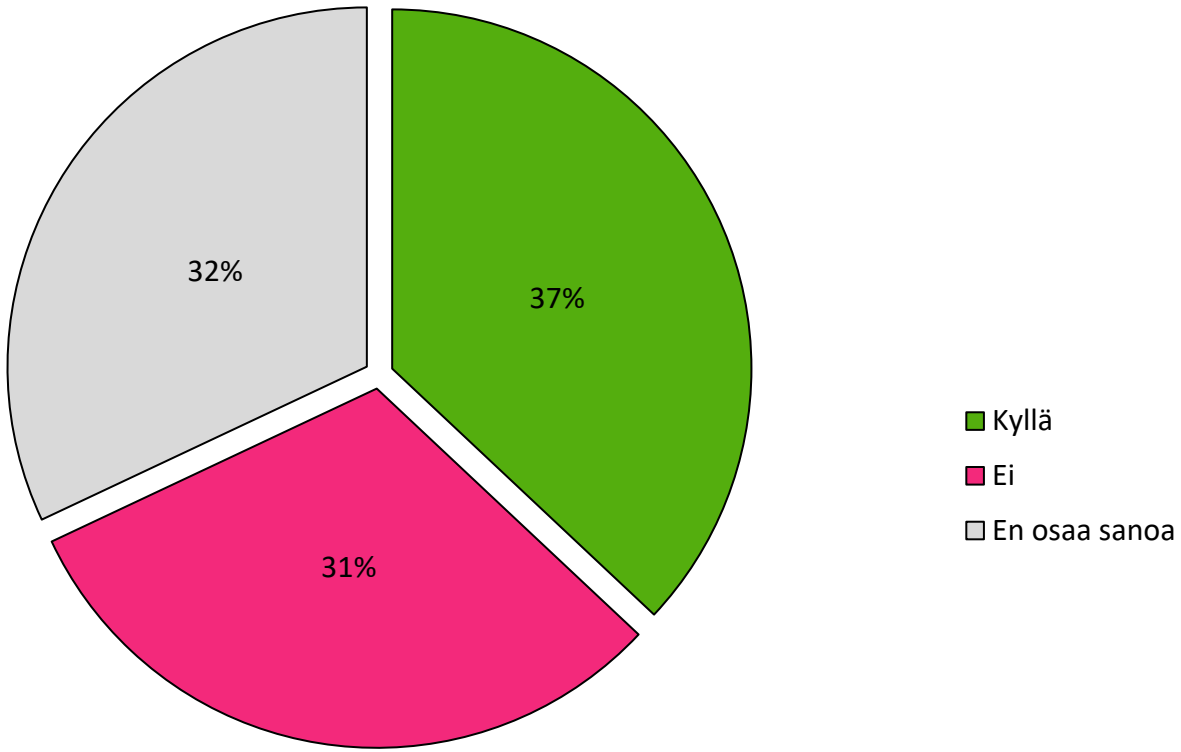

Käytössä olevat raportointijärjestelmät
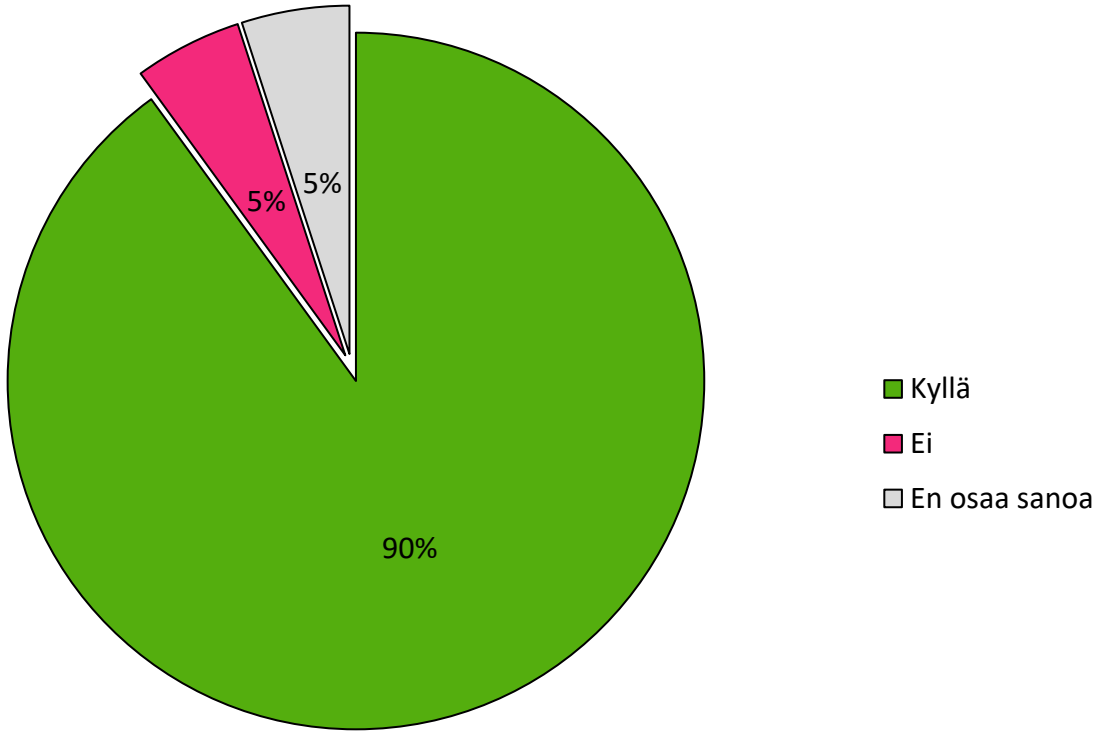
Onko työpaikallasi käytössä järjestelmä (esim. HaiPro) työntekijöiden tai potilas-/asiakasturvallisuutta vaarantavien tapahtumien raportointia varten?